

ทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์
ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

นางสาวเปรมศิริ ภูโกโคย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Attitudes, Opinions and Gratifications of the Loei People toward Roles of the
Preservation of the Loei Dialect on Local Radio Stations in Loei Province

Miss Preamsiri Phupokai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลย
ต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียง
ท้องถิ่นจังหวัดเลย.

โดย

นางสาวเปรมสิริ ภูโกโคย

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

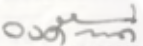
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ

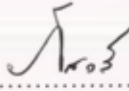
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

.... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยুবล เบญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาตนา ฐิติวงษ์วงศ์บ้านดู่)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทวดี นิติเกษตรสุนทร)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปรมสิริ ภูโกโคย: ทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย. (The Attitudes, Opinions and Gratifications of the Loei People toward Roles of the Preservation of the Loei Dialect on Local Radio Stations in Loei Province) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ, 104 หน้า.

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยการวิจัยเชิงสำรวจด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงปริมาณจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดเลย และโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการอภิปรายกลุ่มเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถามและวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่าทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยขึ้นอยู่กับพฤติกรรมกรเลือกเปิดรับรายการวิทยุ ซึ่งรูปแบบรายการข่าว และเพลงลูกทุ่งเป็นรูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับมากที่สุดตามลำดับและเป็นรูปแบบรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเช่นกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับการใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากเพียงพอแล้วในปัจจุบัน แต่ยังไม่แน่ใจต่อบทบาทการทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย โดยเฉพาะการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย

ผู้ดำเนินรายการเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจนอกเหนือจากการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุ โดยการใช้ภาษาถิ่นเลยเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยและการทำให้รู้สึกถึงความมีตัวตนและความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลยเป็นเหตุผลสำคัญของความพึงพอใจ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยคือมีความเป็นทางการและความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลางดำเนินรายการ

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....ลายมือชื่อนิสิต.....เปรมสิริ ภูโกโคย.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2552.....

#4985115528 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS : LOCAL RADIO/ LOEI DIALECT PRESERVATION/

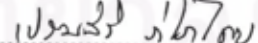
PREMSIRI PHUPOKAI : THE ATTITUDES, OPINIONS AND GRATIFICATIONS
OF THE LOEI PEOPLE TOWARD ROLES OF THE PRESERVATION OF THE
LOEI DIALECT ON LOCAL RADIO STATIONS IN LOEI PROVINCE.

THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. KANJANA KAEWTHEP, Ph.D., 104 pp.

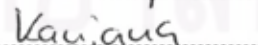
The purpose of this research was to investigate the attitudes, opinions and gratifications of the Loei people toward roles of the preservation of the Loei dialect on local radio stations in Loei province. The survey research analyzed, using quantitative statistics, the data from 400 questionnaires collected from the samples using multi-stage sampling technique, and using qualitative method, collecting data from interviewing and group discussion of different samples to construct questionnaires and analysis. Results showed that the attitudes, opinions and gratifications were subjected to each of the sample's selective exposure on radio programs. Country music and news programs were the two prime programs that are exposed to most and were most popular format of the programs. Thus this made the sample's opinion agree that nowadays Loei dialect is presently used enough in the radio programs but they were still not so sure about roles of the preservation of the Loei dialect, especially the contents where the preservation of the Loei dialect was concerned.

Radio announcer was the factor effecting the gratifications beside the roles of using Loei dialect in Loei local radio programs. Using Loei dialect in radio programs was to preserve the Loei dialect, and pride of having identity and being proud of local Loei people were the first two important reasons of gratifications. Moreover, the attitudes toward the Loei dialect used in local radio were as credible and official as standard Thai dialect.

Department : Mass Communication.....

Student's Signature

Field of Study : Communication Arts.....

Advisor's Signature

Academic Year : 2009.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นผลงานวิจัยครั้งแรกในชีวิตของผู้วิจัยสำเร็จลงได้ด้วยความสามารถจากรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ท่านได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาตั้งแต่งานวิจัยนี้เริ่มต้นจากกระดาษเพียงแผ่นเดียว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ให้คำปรึกษาที่มีค่าอย่างยิ่งในการคิด และวิเคราะห์เชิงวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ รวมถึงผลงานวิชาการ ตำรา เอกสาร ที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการศึกษาหาความรู้ และข้อมูลเพื่องานวิจัยชิ้นนี้

ขอบคุณครอบครัวที่เอาใจใส่ และเอาใจช่วยให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

หากงานวิจัยนี้มีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
1.2 ปัญหาในการวิจัย	9
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวคิดบทบาทวิทยุต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่น.....	13
2.2 แนวคิดการใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร	15
2.3 แนวคิดเรื่องสิทธิของเจ้าของวัฒนธรรม.....	16
2.4 แนวคิดพฤติกรรมการเลือกสรรของผู้รับสาร.....	18
2.5 แนวคิดรูปแบบและเนื้อหารายการ.....	18
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	26
3.2 ประชากร.....	28
3.3 กลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.4 การสุ่มตัวอย่าง.....	29

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
3.7 การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ.....	32
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4.1 ผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยจากสภาพความเป็นจริง.....	33
4.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
4.2 ลักษณะพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
4.3 ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	60
4.4 ทักษะคิด ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย.....	64
ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	73
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	90
ประวัติผู้เขียน.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ.....	30
2	แสดงจำนวนรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	33
3	แสดงจำนวนเวลาของรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	36
4	แสดงระยะเวลาในการออกอากาศของรายการวิทยุแต่ละสถานีที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของแต่ละสถานี.....	38
5	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	41
6	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	42
7	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	43
8	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	44
9	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	45
10	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม.....	46
11	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และที่อื่นๆ.....	47
12	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลย.....	48
13	แสดงร้อยละความถี่ในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย....	49
14	แสดงร้อยละจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในแต่ละวัน.....	50
15	แสดงร้อยละของผู้ฟังในแต่ละช่วงเวลาในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	51
16	แสดงร้อยละ รูปแบบในการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	52
18	แสดงร้อยละลักษณะการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.	53
19	แสดงร้อยละการเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยจากสถานีต่างๆ.....	54

20	แสดงร้อยละรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ชอบรับฟังมากที่สุด.....	56
21	แสดงร้อยละประเภทรายการที่ชอบฟัง.....	58
22	แสดงร้อยละรูปแบบรายการที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการ.....	60
23	แสดงร้อยละเนื้อหาประเภทรายการที่คาดหวังให้ดำเนินรายการโดยใช้ภาษาถิ่น เลย.....	61
24	แสดงร้อยละรูปแบบรายการที่คาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่น เลยในรายการวิทยุท้องถิ่น.....	62
25	แสดงร้อยละของเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยใน รายการวิทยุท้องถิ่น.....	63
26	ทัศนคติของผู้ฟังต่อภาษาถิ่นเลยที่ใช้ดำเนินรายการของวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	64
27	ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	65
28	แสดงร้อยละความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสถานีที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่น เลยมากที่สุด.....	66
29	ความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของ วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	67
30	เหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของ วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	69
31	แสดงร้อยละของภาษาที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในรายการวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นจังหวัดเลย.....	72
32	แสดงร้อยละข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการ วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น.....	73
33	แสดงร้อยละ ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการ วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ชิดท้องถิ่นมาเป็นเวลายาวนานก่อนสื่อประเภทอื่นๆ เป็นสื่อของรัฐที่ประชาชนมีความเชื่อถือ และเป็นสื่อที่สามารถให้บริการทั้งด้านข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงไปพร้อมกัน จากคำจำกัดความที่บัญญัติโดยกรมประชาสัมพันธ์ (2542) สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น (Local Radio) เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ให้บริการประชาชนในระดับท้องถิ่นแต่ละจังหวัดของประเทศ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายและประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะพึงได้รับเป็นสำคัญ สื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดจึงมีศักยภาพอย่างยิ่งในการเข้าถึงมวลชนในสังคมชนบท ซึ่งประชาชนเปิดรับสื่อดังกล่าวมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เนื่องด้วยลักษณะธรรมชาติของสื่อที่สอดคล้องวิถีชีวิตชุมชน กล่าวคือ สามารถติดตามรับฟังได้ทุกช่วงเวลาโดยไม่มีอุปสรรคด้านเวลา และสถานที่ เป็นสื่อที่มีราคาถูกรวมทั้งปราศจากข้อจำกัดในการอ่านออกเขียนได้

จากศักยภาพดังกล่าว วิทยุท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งในระดับบุคคล และสังคม จากการทำหน้าที่ต่อบุคคลด้านต่างๆ เช่นความต้องการทางสังคมและจิตใจเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของตนเองในการใช้สื่อเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนอื่นๆ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของตนเองหรือของกลุ่ม เพื่อยกระดับวัฒนธรรมของตนเองให้สูงขึ้น Blumler & Katz (1974: 143 อ้างถึงในกาญจนา, 2544) และการทำหน้าที่ในด้านสังคมเช่นเป็นเครื่องมือทางการเมือง พัฒนาสติปัญญา ทำหน้าที่เป็นโรงเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นแรงกระตุ้นทางวัฒนธรรม ระวังระไวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประสานส่วนต่างๆ ในสังคมเพื่อแสดงปฏิกิริยาสนองตอบต่อสภาพแวดล้อม และถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม (McQuail, 1994: 77-78) โดยมีภาษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งต่อความสำเร็จของการสื่อสารเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวของสื่อมวลชนเช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นซึ่งสื่อสารด้วยเสียงเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

บทบาทสื่อมวลชนซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างวัฒนธรรมให้กับสังคมได้อย่างกว้างขวางในระยะยาว มาเรื่อยๆ แบบค่อยเป็นค่อยไป เช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นซึ่งเป็นสื่อสมัยใหม่ที่เข้าถึงชาวบ้านในชนบทได้เป็นอย่างดีก่อนสื่อสมัยใหม่ประเภทอื่นๆ และยังคงเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมอย่างสูงโดยมีครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุจำนวน 12.07 ล้านครัวเรือนจาก 16.91 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2544) อย่างไรก็ตามวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น (Local Radio) ในประเทศไทยล้วนมีโครงสร้างการเป็นเจ้าของจาก

ส่วนกลางไม่ว่าจะเป็นกรมประชาสัมพันธ์ที่ดำเนินงานโดยรัฐบาล องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ วิทยุกระจายเสียงเครือข่ายของกองทัพ เป็นต้น ดังนั้นจึงมีลักษณะการบริหารงานแบบรวมศูนย์ เป็นการใช้อำนาจผ่านการสั่งการจากบนสู่ล่าง (top-down) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเรื่องมาตรฐานเดียว (standardization) เช่นรายการวิทยุที่ถ่ายทอดสัญญาณจากส่วนกลางมีรูปแบบรายการเหมือนกันหมดทั้งประเทศจึงเป็นการบังคับให้สื่อสารด้วยภาษากลางซึ่งเรียกได้ว่าเป็นภาษามาตรฐานเพียงอย่างเดียว หรือการออกกฎระเบียบควบคุมการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุ ของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเข้มงวดกับกฎระเบียบที่นักจัดรายการวิทยุ ต้องมีใบประกาศ เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของนักจัดรายการวิทยุ ทั่วประเทศ แต่กลับเป็นปัจจัยจำกัดสำหรับนักจัดรายการวิทยุท้องถิ่นที่มีความสามารถในการใช้ภาษาถิ่น แต่ไม่ชำนาญการใช้ภาษากลาง ทำให้นักจัดรายการวิทยุ อีกระจำนวนไม่น้อยยังสอบไม่ผ่าน ซึ่งสถานีวิทยุ จะไม่พิจารณาให้เข้าเวลา ในขณะที่นักจัดรายการวิทยุ ที่เป็นบุคลากรของสถานีและบุคลากรจากบริษัทเอกชนมักถูกควบคุมและกำหนดให้สอบผู้ประกาศก่อนจึงจะสามารถดำเนินรายการวิทยุได้ ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่ไม่ส่งเสริมลักษณะความเป็นท้องถิ่นในด้านภาษาของชุมชน (วีระพงษ์ พลนิกรกิจ และหนึ่งหทัย ขอผลกลาง, 2542) กลายเป็นปัญหาและเงื่อนไขของการจัดรายการที่ผู้ดำเนินรายการต้องสื่อสารด้วยภาษาไทยกลางกับชาวบ้านซึ่งใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน และเข้ามามีส่วนร่วมในรายการ(วีระวรรณ ยังกิจการ, 2545) เป็นข้อกังวลของชาวบ้านที่พูดไทยกลางไม่ชัดจะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่น(ชาลิสามากแผ่นทอง, 2538) และยังทำให้คนท้องถิ่นมีโอกาสเป็นผู้จัดรายการวิทยุได้น้อยลง (ทิวพร แส่นเมืองชิน, 2543) ถึงแม้ว่านักจัดรายการที่มีทักษะในการพูดดีนอกจากเพราะส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สอบได้บัตรรับรองการเป็นผู้ประกาศแล้วยังพบว่ามีนักจัดรายการมีทักษะการพูดดีเป็นเพราะการที่ได้ใช้ภาษาถิ่นของตนในการผลิตรายการ (วีระพงษ์ พลนิกรกิจ, 2542)

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาถิ่นในสื่อวิทยุเพื่อชุมชน งานวิจัยของวีระพงษ์ พลนิกรกิจ เสกสรร พรหมพิทักษ์ และนิภากร กำจรเมฆกุล (2545) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาวิทยุชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งวิทยุชุมชนนี้เป็นเพียงรายการหนึ่งของวิทยุท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ผลการศึกษาพบว่าประชาชนท้องถิ่นต้องการให้วิทยุชุมชนมีรูปแบบรายการโดยใช้ภาษาถิ่นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับภาษากลาง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวิทยุชุมชนที่เป็นอยู่มิได้ตอบสนองความต้องการของชุมชนที่ต้องการให้รูปแบบรายการใช้ภาษาถิ่นโคราช นอกจากนี้ยังพบว่าวิทยุชุมชนจังหวัดนครราชสีมานำเสนอรายการส่วนหนึ่งด้วยภาษาทางการเข้าใจยากมากเกินไป อันเป็นอุปสรรคสำคัญของการสื่อสาร โดยเฉพาะในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าสื่อเพื่อท้องถิ่นเช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ นั้นได้มีการใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารกับผู้ฟังในท้องถิ่นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และที่สำคัญเป็นที่พึงพอใจของผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่หรือไม่ ดังที่ผลการวิจัยได้ยืนยันแล้วว่า การใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการลดอุปสรรคต่างๆ ของการสื่อสาร และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ฟังในชุมชนและท้องถิ่น

ประเทศไทยมีประชากรในชนบทท้องถิ่นที่พูดภาษาถิ่นหลากหลาย เช่นเดียวกับวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายในแต่ละท้องถิ่น ภาษาถิ่นที่แตกต่างกันไปเรียกว่าภาษาไทยถิ่นต่างๆ เช่นภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาถิ่นเหนือ ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาถิ่นใต้ ซึ่งในแต่ละถิ่นก็มีความหลากหลายแยกย่อยออกไปอีกเป็นวัฒนธรรมย่อย (sub-culture) ของภาษาในวัฒนธรรมหลักนั้นคือภาษาราชการหรือภาษาที่ใช้ผ่านสื่อมวลชน ได้แก่ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ภาษาไทยมาตรฐานนี้มีความแตกต่างจากภาษาพื้นบ้านของประชากรในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศมากบ้างน้อยบ้าง หากเป็นภาษาตระกูลไทยด้วยกันจะมีความใกล้เคียงกับภาษาราชการมากกว่าภาษาตระกูลอื่น แต่แม้กระนั้นก็ยังมีความปัญหาในการสื่อความหมายบางประการซึ่งเกิดจากความแตกต่างในเรื่องของสำเนียงระหว่างถิ่นและการใช้ถ้อยคำสำนวนซึ่งแตกต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างในระดับของการศึกษาและประสบการณ์ (สุวิไล เปรมศรีรัตน์, 2541 :6) ซึ่งเป็นภูมิหลังทางวัฒนธรรม ดังนั้น ประชากรที่มีสำเนียงภาษาถิ่น และมีประสบการณ์วัฒนธรรมร่วมกันย่อมสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจกันมากกว่าประชากรที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

เมื่อภาษาถิ่นถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในการสื่อสารมวลชนเช่นวิทยุ นั้น ผู้รับสารจึงมีขนาดเป็นระดับมวลชนที่มีความแตกต่างของประชากรในระดับปัจเจกเช่น เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ซึ่งนอกจากความแตกต่างด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรมซึ่งมีผลต่อความเข้าใจในการสื่อสารด้วยภาษาถิ่นแล้ว ความแตกต่างดังกล่าวของประชากรยังเป็นปัจจัยที่มีส่วนกำหนดลักษณะการฟังวิทยุและประเภทรายการที่รับฟัง เช่นกลุ่มผู้สูงอายุในท้องถิ่นชนบทนิยมฟังสื่อวิทยุและชื่นชอบภาษาถิ่นในรายการมากกว่าคนหนุ่มสาว กลุ่มผู้ฟังที่เป็นชายจะให้ความสนใจรายการข่าวประเภทต่างๆ มากกว่ากลุ่มผู้ฟังที่เป็นหญิง และเด็ก กลุ่มผู้ฟังที่เป็นวัยรุ่นและวัยทำงานจะสนใจฟังรายการเพลงและข่าวกีฬามากกว่ากลุ่มผู้ฟังในวัยอื่นๆ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547) เป็นต้น

ภาษาถิ่นมีรูปลักษณะเฉพาะตัวทั้งถ้อยคำและสำเนียง เช่นภาษาถิ่นอีสานนอกจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนท้องถิ่นโดยเป็นเครื่องมือสื่อสารผ่านสื่อพื้นบ้านมาตั้งแต่ดั้งเดิม เช่นหมอลำ เป็นต้น แล้ว ยังเป็นสัญลักษณ์ของการสื่อสารและเป็นเอกลักษณ์ของคนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาษาถิ่นจึงกลายเป็นเอกลักษณ์ หรือ อัตลักษณ์ (Identity) ทาง

วัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่คนในท้องถิ่นรับรู้ว่ามีร่วมกัน และขณะเดียวกันก็รู้ว่าเอกลักษณ์ หรือ อัตลักษณ์ภาษาถิ่นของท้องถิ่นตนนั้น แตกต่างจากภาษาถิ่นของท้องถิ่นอื่นๆ อย่างไร เรียกชื่อ ภาษาถิ่นที่บ่งบอกอัตลักษณ์ของท้องถิ่นตนอย่างไร และของท้องถิ่นอื่นๆ อย่างไร เช่น คนจังหวัด เลยเรียกภาษาถิ่นและตัวเองว่า 'ไทเลย' เรียกภาษาถิ่นอีสานและคนอีสานทั่วไปว่า 'ไทได้' เป็นต้น ภาษาถิ่นเลยจึงเป็นวัฒนธรรมย่อย (sub-culture) ของวัฒนธรรมหลัก (culture) ในระดับภูมิภาค ซึ่งพูดภาษาถิ่นอีสานหากเราใช้ภาษาถิ่นตามภูมิภาคเป็นหลัก และแตกต่างจากวัฒนธรรมหลัก (culture) ในระดับประเทศซึ่งพูดภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษามาตรฐานหากเราใช้ระดับประเทศ เป็นหลัก การเปรียบเทียบความแตกต่างนี้ขึ้นอยู่กับว่าเราใช้ฐานใดเป็นหลักในการเปรียบเทียบ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2548: 3) ความแตกต่างของการสื่อสารด้วยภาษาถิ่นจึงไม่ใช่เป็นความ แตกต่างในระดับปัจเจกบุคคล แต่เป็นความแตกต่างในระดับสังคม ซึ่งสังคมหนึ่งๆ ไม่ได้มี วัฒนธรรมเพียงวัฒนธรรมเดียว แต่ประกอบด้วยวัฒนธรรมมากกว่าหนึ่งวัฒนธรรมขึ้นไป ดังนั้น ภาษาถิ่นเลยจึงมีลักษณะเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่เป็น 'ตัวบ่งชี้' เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ ท้องถิ่นและมีความสำคัญกับประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดเลย ขณะเดียวกันก็เป็น หนึ่งในวัฒนธรรมทางภาษาที่มีความหลากหลายในสังคม อย่างไรก็ตาม นอกจากความแตกต่าง แล้ววัฒนธรรมย่อยและวัฒนธรรมหลักยังมีลักษณะการครอบงำเอาเปรียบกันอยู่ด้วย (กาญจนา แก้วเทพ, 2544: 25) ดังนั้น สถาบันสื่อมวลชนเช่นวิทยุท้องถิ่นนี้ทำหน้าที่เป็นกลไกให้วัฒนธรรม ย่อยเช่นภาษาถิ่นเลยใช้เพื่ออยู่ร่วมกันหรือต่อสู้กันกับวัฒนธรรมภาษาถิ่นอื่นและวัฒนธรรมภาษา หลัก ซึ่งเป็นบทบาทของสื่อมวลชนที่สำคัญประการหนึ่งในความคิดเห็นของผู้ฟังในท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

อย่างไรก็ตามสถานภาพของภาษาถิ่นเลยในปัจจุบันหลักหนีไม่พ้นความเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับภาษาถิ่นอื่นๆ ที่มีผู้ใช้ลดน้อยถอยลง เพราะอิทธิพลของวัฒนธรรมภาษาหลักซึ่งเป็น ภาษามาตรฐานที่พูดกันในเมืองหลวงได้แก่ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่เน้นการใช้ในระบบการศึกษาของ ประเทศโดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนสื่อสารมวลชนทั่วไป ทำให้เด็กและเยาวชนมี ทัศนคติเชิงลบต่อภาษาท้องถิ่นและเข้าใจว่าภาษาที่ไพเราะและสำคัญคือภาษาไทยกรุงเทพฯ เพราะเป็นภาษาเมืองหลวงและเป็นภาษาราชการ นอกจากนี้การพูดภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือ ภาษาไทยกลางที่มีน้ำเสียงเป็นภาษาถิ่น หรือมีคำภาษาถิ่นผสมจะถูกมองว่าด้อยคุณค่า น่าอาย น่าขำขัน อีกด้วย ภาษาถิ่นเลยจึงมีแนวโน้มที่จะไม่เป็นที่นิยมของเด็กและเยาวชนมากกว่ากลุ่ม ผู้สูงอายุ นอกจากนี้ข้อค้นพบจากรายงานการวิจัยแนวโน้มความนิยมภาษาถิ่นในสื่อวิทยุของ ประชาชนตามหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อกว่า 40 ปีที่แล้วในปี พ.ศ. 2509, 2510 และ พ.ศ. 2511 โดย USIS Research Office พบว่าประชาชนอายุระหว่าง 16-49 ปี ซึ่งเป็นกลุ่ม เยาวชนและผู้ใหญ่มีแนวโน้มความนิยมฟังวิทยุภาษาถิ่นลดลงอย่างต่อเนื่องขณะที่ความนิยม

ภาษาไทยกลางเพิ่มสูงขึ้น อาจเป็นเพราะว่าในช่วงบริบทสังคมขณะนั้นผู้สูงอายุยังไม่คุ้นเคยกับสื่อสมัยใหม่เช่นสื่อวิทยุ ในขณะที่วัยรุ่นนั้นเกิดและเติบโตมาพร้อมกับสื่อมวลชน หากทว่าคนแก่นั้นมีชีวิตคาบเกี่ยวอยู่ระหว่าง 2 ช่วงคือก่อนมีและหลังจากมีสื่อมวลชนแล้ว (กาญจนา, 2544: 551) จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าเยาวชนและผู้ใหญ่ในยุคหนึ่งซึ่งกลายเป็นผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในปัจจุบันยังคงนิยมภาษาถิ่นในสื่อวิทยุ ดังที่ผลการวิจัยมากมายในช่วงสิบปีที่ผ่านมาได้ยืนยันถึงความนิยมภาษาถิ่นอีสานของผู้ฟังแต่ในทางกลับกันสถานภาพของภาษาถิ่นในสื่อมวลชนเช่นวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไป

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ภาษาถิ่นเลยมีการพูดกันน้อยลงคือการย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งรกรากใหม่ในเขตจังหวัดเลยของคนอีสานจากอุดรธานี และขอนแก่น โดยเฉพาะอำเภอนาดัง อำเภอภูกระดึง อำเภอผาขาว และอำเภอภูหลวง จากหนองคาย โดยเฉพาะอำเภอปากชม จากอุดรดิติ์และยโสธรโดยเฉพาะกิ่งอำเภอนาแห้ว ส่วนคนจากจังหวัดทางภาคเหนือที่ย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากในจังหวัดเลยนั้นมีสำเนียงการพูดคล้ายคนท้องถิ่นจังหวัดเลยเช่นเพชรบูรณ์ พิษณุโลก แพร่ น่าน และอุดรดิติ์ โดยเฉพาะอำเภอด่านซ้าย และชนกลุ่มน้อยสองกลุ่มคือไทยดำและไทยพวนที่อพยพเข้ามาตั้งรกรากในจังหวัดเลยเมื่อร้อยกว่าปีมาแล้วจึงทำให้ผ่อนคลายเรื่องภาษาและกลมกลืนเข้ากับวัฒนธรรมภาษาถิ่นจังหวัดเลยมากกว่ากลุ่มคนที่อพยพมาจากจังหวัดดังกล่าวทางภาคอีสานซึ่งสืบทอดการสื่อสารกันด้วยภาษาอีสานมาจากถิ่นที่อยู่เดิมของตน แต่คนท้องถิ่นในจังหวัดเลยนั้นกล่าวกันว่า คนเมืองเลยย้ายออกไปหางานทำนอกถิ่นฐานค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับคนอีสานจังหวัดอื่น หลายคนให้เหตุผลตรงกันว่าเพราะผืนดินจังหวัดเลยมีความอุดมสมบูรณ์ แม้ว่าจะเป็นป่าเขาถึงค่อนข้างน้อย แต่ก็ให้ผลผลิตอย่างคุ้มค่า ดังนั้นนอกจากภาษาไทยกลางที่เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารมวลชนของท้องถิ่นแล้ว ภาษาอีสานหรือไทได้ก็มีบทบาทในการสื่อสารมวลชนเช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นในจังหวัดเลยดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาถิ่นเลยและภาษาถิ่นอีสานทั่วไป

จังหวัดเลยมีสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น 6 สถานีได้แก่

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 1340 MHz
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย ระบบ AM ความถี่ 900 KHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz
4. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ FM 90.0 MHz

5. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 92.5 MHz

6. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

จากการที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลรายการที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุท้องถิ่นในจังหวัดเลย เบื้องต้นระหว่างวันที่ 1 - 7 มกราคม 2551 ในรอบหนึ่งสัปดาห์ ผู้วิจัยพบว่าสามารถแบ่งรายการตามการผลิตได้ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบรายการที่ถ่ายทอดจากส่วนกลางและรูปแบบรายการที่ส่วนท้องถิ่นผลิตเอง โดยมีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ AM ความถี่ 1340 KHz เป็นสถานีเดียวที่มีรายการถ่ายทอดจากส่วนกลางทั้งหมด ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นอื่นๆ เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz มีสัดส่วนรายการที่ผลิตเองจากส่วนกลาง 47 % ส่วนท้องถิ่น 53 % สถานีวิทยุกองทัพอากาศที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM 90.0 MHz มีสัดส่วนรายการที่ผลิตเองจากส่วนกลาง 32 % ส่วนท้องถิ่น 68 % และสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz มีสัดส่วนรายการที่ผลิตเองจากส่วนกลาง 48 % ส่วนท้องถิ่น 52 % เป็นต้น รายการจากส่วนท้องถิ่นผลิตเองเป็นรูปแบบรายการเดียวที่ผู้ดำเนินรายการสามารถใช้ภาษาถิ่นได้ โดยภาษาถิ่นที่ผู้ดำเนินรายการใช้มีทั้งภาษาถิ่นเลย 'ไทเลย' และภาษาอีสาน 'ไทใต้' และเวลาที่ใช้ภาษาถิ่นดำเนินรายการของสถานีส่วนใหญ่มีสัดส่วนเพียงไม่ถึง 5 % ของจำนวนเวลาที่ออกอากาศทั้งหมดในหนึ่งวัน โดยสถานีวิทยุกองทัพอากาศที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM 90.0 MHz ไม่ใช้ภาษาถิ่นเลยในการจัดรายการเลย จากสภาพความเป็นจริงดังกล่าวเกี่ยวกับสถานภาพภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย จึงเป็นที่น่าศึกษาว่าผู้ฟังกลุ่มต่างๆในจังหวัดเลย และกลุ่มผู้ฟังที่มีภูมิหลังวัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างกันในจังหวัดเลยมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังวิทยุท้องถิ่นของจังหวัดอย่างไร และมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อการทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นของตนหรือไม่ อย่างไร

นอกจากนี้ ยังพบว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีการใช้ภาษาถิ่นเลยโดยนักจัดรายการในรายการประเภทเพลง และพูดคุยเป็นส่วนใหญ่ จึงน่าศึกษาว่าประเภทรายการดังกล่าวซึ่งใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการนั้นเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟังแล้วหรือไม่และนอกจากรายการประเภทดังกล่าวแล้ว รายการที่มีเนื้อหาประเภทใดอีกบ้างที่ผู้ฟังชื่นชอบให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลย ควรจะอยู่ในรูปแบบรายการใด ช่วงเวลาใดจึงจะเหมาะสมกับผู้ฟังกลุ่มใด ตลอดจนเนื้อหารายการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยควรเป็นอย่างไรจึงจะเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟัง ถ้าหากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีรูปแบบรายการที่บรรจุเนื้อหาที่เหมาะสมตรงใจผู้ฟังแล้ว ย่อมได้รับทัศนคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยซึ่งเป็นวัฒนธรรมภาษาของท้องถิ่น และเป็น

บทบาทสำคัญที่สังคมคาดหวังประการหนึ่งจากสื่อสารมวลชนท้องถิ่นดังเช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นของจังหวัด

บทบาทของสื่อสารมวลชนในระดับประเทศนั้น ย่อมต้องมีผลต่อคนในระดับประเทศเช่นกัน ตัวอย่างเช่นประเทศที่รัฐควบคุมสื่ออย่างเข้มงวดเช่นประเทศสิงคโปร์ ไม่สนับสนุนให้ใช้ภาษาถิ่นของประชากรทุกเชื้อชาติในสื่อทั้งวิทยุและโทรทัศน์ในระบบสื่อมวลชนของแต่ละชนชาติ (Ethnic media) โดยเฉพาะชาวจีนซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดและมีความหลากหลายด้านภาษาถิ่นมากที่สุด เนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าภาษาถิ่นจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาจีนกลาง (Mandarin) ซึ่งเป็นภาษามาตรฐานของภาษาจีน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่ทำให้ผู้ชมที่มีอายุไม่รู้สึกริษยดีนักกับรายการบันเทิงที่ตัวเองชื่นชอบ โดยเฉพาะรายการประเภทละครที่ใช้วิธีการพากย์เสียงเป็นภาษาจีนกลางแทนภาษาถิ่น แต่เพื่อต้องการให้กลุ่มผู้สูงอายุได้รับรู้ความเป็นไปของข่าวสารบ้านเมือง รัฐบาลจึงอนุญาตให้เฉพาะวิทยุใช้ภาษาถิ่นในรูปแบบรายการข่าวได้ (The Sunday Star, Jan 22, 2006.) จะเห็นได้ว่ารูปแบบรายการประเภทบันเทิงเช่นละครและสาระเช่นข่าวนั้น ภาษาถิ่นดูจะเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุ และเป็นเครื่องมือในการรับรู้ข่าวสารของคนกลุ่มดังกล่าว

รูปแบบรายการของสถานีวิทยุของท้องถิ่นจึงเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาว่ามีผลต่อการทำหน้าที่ในบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยอย่างไร มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหารายการประเภทใดจึงจะเป็นที่พึงพอใจของผู้ฟังกลุ่มต่างๆ

ในช่วงกระแสตื่นตัวการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น กระทรวงวัฒนธรรมได้จัดสัมมนา “ภาษาถิ่นก็ภาษาไทย” ประจำปีงบประมาณ 2550 ขึ้นทั่วทุกภาค ประกอบด้วยภาคกลางจัดขึ้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคใต้จัดขึ้นที่จังหวัดสงขลา ภาคอีสานจัดขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น ภาคเหนือจัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และภาคตะวันออกจัดขึ้นที่จังหวัดตราด เนื่องจากเล็งเห็นว่าความสนใจที่จะอนุรักษ์ภาษาถิ่นของประชาชนคนไทยนับวันยิ่งลดน้อยถอยลง การสัมมนาฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อหาทิศทางและกรอบการส่งเสริมอนุรักษ์ภาษาถิ่นได้ถูกต้องตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นโดยวัดจากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาแต่ละภาค พบว่าผู้เข้าร่วมสัมมนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นด้วยกับการจัดสัมมนามากที่สุด โดยเห็นว่าบทเพลง หมอลำ บทประพันธ์ ที่ใช้ภาษาอีสานเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นอีสานมากที่สุด เช่นเดียวกับผู้เข้าร่วมสัมมนา ภาคตะวันออกที่เห็นด้วยกับการจัดสัมมนา มากที่สุด และเห็นว่าการใช้ภาษาถิ่นที่ถูกต้องจะช่วยสืบทอดภาษาถิ่นภาคตะวันออกให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ส่วนผู้เข้าร่วมสัมมนาภาคกลาง และภาคเหนือนั้นเห็นด้วยกับการจัดสัมมนาในระดับมาก โดยเห็นว่าโครงการสัมมนาฯ มีประโยชน์สมควรดำเนินการต่อ ขณะที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาภาคใต้ เห็นด้วยกับโครงการสัมมนาฯ ในระดับมากเช่นกันและเห็นว่าวิทยากรมีความรู้ความสามารถในการนำเสนอและถ่ายทอดเป็นอย่างดี

ในส่วนของจังหวัดเลยมีการรณรงค์การอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 โดยสภาวัฒนธรรมจังหวัดเลย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย เครือข่ายสภาวัฒนธรรมอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเลย ร่วมกับเทศบาลเมืองเลย และสถานศึกษา ร่วมกันจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาถิ่นเลยในงาน “ลานวัฒนธรรมเพื่อเยาวชนและครอบครัวและงานอนุรักษ์ภาษาถิ่นไทยเลย” ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในช่วงกลางเดือนสิงหาคม เป็นเวลาหนึ่งวัน ณ เทศบาลเลย และพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่น ได้แก่ประชาชนทั่วไป และเยาวชนจากโรงเรียนในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดเลย โดยสถานศึกษาส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันในกิจกรรมที่ใช้ภาษาถิ่นไทยเลย เช่นการเล่านิทาน การแสดงละคร และการละเล่นพื้นบ้าน รวมถึงการแสดงวัฒนธรรมของศิลปินพื้นบ้าน เช่นหมอลำ เป็นต้น (สัมฤทธิ์ สุภามา, สัมภาษณ์)

จากข้อมูลข้างต้นจึงเป็นที่น่าสังเกตว่า ความคิดเห็นของผู้เข้าสัมมนาที่เห็นด้วยกับการจัดสัมมนามากที่สุดนั้น เห็นด้วยกับการใช้สื่อประเพณี เช่นบทเพลง หมอลำ บทประพันธ์ ที่ใช้ภาษาอีสานเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นอีสานมากที่สุด เช่นเดียวกับวิธีการอนุรักษ์ภาษาถิ่นไทยเลย ของหน่วยงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเลย ที่เน้นการมีส่วนร่วมโดยผ่านการใช้สื่อประเพณีของท้องถิ่น เช่น การเล่านิทาน การแสดงละคร และการละเล่นพื้นบ้าน ผ่านกิจกรรมการรณรงค์โดยกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นเพียงปีละหนึ่งครั้ง เพียงหนึ่งวัน เมื่อพิจารณาช่องทางการสื่อสารแล้วเห็นได้ชัดชัดเจนว่ากิจกรรมการอนุรักษ์ภาษาถิ่น ขาดช่องทางการสื่อสารที่มีศักยภาพในระดับมวลชนซึ่งมีอยู่แล้วในท้องถิ่นเช่นวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่น ถึงแม้สื่อประเพณีมีบทบาทสำคัญยิ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่สามารถแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่แท้จริง เป็นการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มากที่สุด แต่ก็มีข้อจำกัดด้านการกระจายและโอกาส ดังนั้นสื่อสารมวลชนเช่นสื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจึงน่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในระดับมวลชน รองจากสื่อบุคคล และสื่อประเพณี เพราะเป็นสื่อที่กว้างขวาง และสามารถกระจายได้อย่างรวดเร็ว (สุธีรา เฝ้าโกสสถิต, 2537) มีศักยภาพเหมาะกับการแสดงบทบาทในการอนุรักษ์เนื่องจากสื่อวิทยุมีการกระจายเสียงที่สามารถกระทำซ้ำๆ ได้บ่อยๆ อีกทั้งการผลิตรายการไม่ยุ่งยาก ไม่ต้องใช้ทรัพยากรในการผลิตมาก (นาฎยา เสวกแก้ว, 2541) สื่อวิทยุจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นทั้งผู้ผลิตและเป็นช่องทางเผยแพร่สื่อพื้นบ้านเช่นหมอลำ ออกไปสู่สังคมได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางภายในเวลาอันสั้น (ประยุทธ์ วรรณอุดม, 2540)

วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่นและมีปรัชญาให้บริการประชาชนในระดับท้องถิ่นโดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายและประโยชน์ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะพึงได้รับเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยควรจะได้ทราบถึงทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาษาถิ่นของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ซึ่งเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนท้องถิ่นที่สังคมคาดหวังประการหนึ่ง เน้นการศึกษาผู้รับสารซึ่งมีความ

แตกต่างหลากหลายทางลักษณะประชากรศาสตร์และวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยศึกษารูปแบบและเนื้อหาจากรายการของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยว่าได้กระทำบทบาทการอนุรักษ์หรือไม่อย่างไร จากมุมมองของผู้ฟังหรือผู้ใช้สื่อกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดเลย เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายการผลิตสื่อให้เกิดการส่งเสริมบทบาทด้านการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมภาษาถิ่นของสื่อสารมวลชนเช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นซึ่งเป็นกลไกหนึ่งของสังคมในการทำหน้าที่ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนกระแสการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาษาถิ่นไปพร้อมๆ กับสถาบันวัฒนธรรมอื่นๆ ในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรและพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของผู้ฟังในจังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อรูปแบบรายการและเนื้อหาการอนุรักษ์ที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ ภาษาถิ่นเลยของวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลย
4. เพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการให้สอดคล้องกับบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ปัญหาคำถามการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรและพฤติกรรมการรับฟังของผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นของจังหวัดเลยเป็นอย่างไร
2. ความคาดหวังของผู้ฟังกลุ่มต่างๆ ต่อรูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยเป็นอย่างไร
3. ทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นจังหวัดเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นในจังหวัดเลยเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมุ่งศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยโดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. มุ่งศึกษาประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอต่างๆ ทั้ง 14 อำเภอของจังหวัดเลยเท่านั้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลา 2 เดือน ในช่วงวันที่ 15 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2551

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นของจังหวัดเลยที่มีสัญญาณ ครอบคลุมพื้นที่ในระดับอำเภอ และจังหวัด และมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ฟังในอำเภอ และจังหวัดเลยซึ่งเป็นจังหวัดที่สถานีตั้งอยู่ ได้แก่

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 1340 MHz
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz
4. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM 90.0 MHz
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 92.5 MHz
6. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

ลักษณะประชากร หมายถึง ลักษณะของประชากรในจังหวัดเลยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ภูมิลำเนาเดิม และภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมการรับฟัง หมายถึง พฤติกรรมของประชากรในจังหวัดเลยจำแนกตามการเปิดรับฟัง สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นแต่ละสถานี รูปแบบรายการที่ชอบฟัง ความถี่ในการรับฟัง จำนวนชั่วโมงที่เปิดรับฟัง ช่วงเวลาที่เปิดรับฟัง รูปแบบในการเปิดรับฟัง ลักษณะในการเปิดรับฟัง และรายการที่ชอบฟัง

การอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย หมายถึง การพูดภาษาถิ่นเลยในรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาถิ่นเลย วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทาน สุภาษิตคำพังเพย เรื่องเล่าเกี่ยวกับท้องถิ่น ตลอดจนข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น และเนื้อหาทั่วไป เป็นต้น

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกที่ชื่นชอบต่อสิ่งที่คาดหวังของกลุ่มตัวอย่างต่อประเด็น

1. รูปแบบรายการที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการ
2. เนื้อหาประเภทรายการที่คาดหวังให้ดำเนินรายการโดยใช้ภาษาถิ่นเลย
3. ประเภทของเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการ

ทัศนคติ หมายถึง ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างต่อบทบาทที่กระทำอยู่ในปัจจุบันของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยระหว่างการเก็บข้อมูลต่อประเด็น

1. การใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง
2. การใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความเป็นทางการเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบทบาทที่กระทำอยู่ในปัจจุบันของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยระหว่างการเก็บข้อมูล ต่อประเด็น

1. ความคิดเห็นต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
2. สถานีที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากที่สุด
3. การใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในการรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบันระหว่างการเก็บข้อมูลต่อประเด็น

1. ความพึงพอใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
2. เหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
3. ความพึงพอใจต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

รูปแบบรายการ หมายถึงการจัดประเภทรายการตามเนื้อหาที่นำเสนอในรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ภาษาถิ่นเลย หมายถึง ภาษาไทยถิ่นเลย 'ไทเลย' ที่คนท้องถิ่นจังหวัดเลยพูดกันทั่วไป เรียกตามท้องถิ่นที่คนจังหวัดเลยอาศัยอยู่ ภาษาถิ่นเลยจัดอยู่ในกลุ่มภาษาถิ่นอีสาน แต่มีความแตกต่างจากภาษาถิ่นอีสานทั่วไปโดยเฉพาะในเรื่องเสียงสูงต่ำในภาษา และถูกจัดอยู่ในกลุ่มลาวหลวงพระบาง ขณะที่ภาษาอีสานโดยทั่วไปถูกจัดอยู่ในกลุ่ม ลาวเวียงจันทน์และกลุ่มย่อย โดยแต่ละอำเภอ แต่ละตำบล แต่ละหมู่บ้าน อาจมีความแตกต่างกันไปบ้าง

กลุ่มลาวหลวงพระบางมีผู้พูดตั้งแต่หลวงพระบางลงมาตามแนวแม่น้ำโขงจนถึงจังหวัดเลยของประเทศไทย กลุ่มภาษาลาวหลวงพระบางยังจำแนกเป็นถิ่นย่อยๆ ได้อีก 4 ถิ่น คือ

1. ภาษาลาวหลวงพระบาง (ที่สปป.ลาว)
2. ภาษาลาวไชยบุรีที่แก่นท้าว (ที่สปป. ลาว)

3. ภาษาลาวเมืองเลย (ที่อำเภอด่านซ้าย)
4. ภาษาลาวเมืองเลย (ที่อำเภอเมือง)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบลักษณะทางประชากรและพฤติกรรมการรับฟังของผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
2. ได้ทราบรูปแบบรายการ และเนื้อหารายการที่ผู้ฟังส่วนใหญ่ในจังหวัดเลยคาดหวังในการนำภาษาถิ่นเลยมาใช้ในการดำเนินรายการ และเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย
3. ได้ทราบทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังส่วนใหญ่ในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน
4. ได้แนวทางพึงประสงค์ในการส่งเสริมบทบาทวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นต่อการทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นของจังหวัดเลย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทัศนคติ/ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบอ้างอิงในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดบทบาทวิทยุต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่น
2. แนวคิดการใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร
3. แนวคิดเรื่องสิทธิของเจ้าของวัฒนธรรม
 - 3.1 โครงสร้างแห่งความรู้สึก
 - 3.2 แนวคิดอัตลักษณ์
4. แนวคิดพฤติกรรมทางเลือกเปิดรับสื่อ
5. แนวคิดรูปแบบและเนื้อหารายการ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดบทบาทวิทยุต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการที่สื่อวิทยุกระจายเสียงมีลักษณะธรรมชาติของสื่อซึ่งมีคุณสมบัติที่เอื้อต่อบทบาทการอนุรักษ์ท้องถิ่นกล่าวคือเป็นสื่อที่มีศักยภาพอย่างยิ่งในการเข้าถึงมวลชนในสังคมชนบท โดยมีกำลังส่งสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ได้อย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนซึ่งคนในท้องถิ่นชนบทสามารถติดตามรับฟังได้ทุกช่วงเวลาโดยไม่มีอุปสรรคด้านเวลา และสถานที่ เป็นสื่อที่มีราคาถูก พกพาได้สะดวก รวมทั้งปราศจากข้อจำกัดในการอ่านออกเขียนนั้น ศักยภาพของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจึงมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการทำหน้าที่ของสื่อในเรื่องของการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามหน้าที่ด้านวัฒนธรรมของสื่อ (กาญจนา แก้วเทพ, 2544) สามารถนำแนวคิดมาประยุกต์กับการทำหน้าที่ของสื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ได้ดังนี้

1.1 การให้ข่าวสาร/การตรวจตราระมัดระวังสอดส่อง (surveillance) วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นทำหน้าที่คัดเลือกและนำเสนอข่าวสารด้านวัฒนธรรม หากทำหน้าที่ได้ดีประชาชนก็จะติดตามความเป็นไปของวัฒนธรรม ผลพวงที่ตามมาคือการช่วยธำรงรักษาและพัฒนาวัฒนธรรมหลักของสังคมให้คงอยู่และเติบโต

1.2 การทำหน้าที่ประสานวัฒนธรรมของคนในสังคมท้องถิ่นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากคนทุกๆ กลุ่ม เช่นการใช้ภาษาถิ่นเฉพาะท้องถิ่นของจังหวัดเลย ในแง่หน้าที่ทางวัฒนธรรมแล้ว McQuail (1987) จึงระบุว่า สถาบันสื่อมวลชนมีหน้าที่ 3 ประการคือต้องแสดงวัฒนธรรมหลัก

ของสังคม ต้องตระหนักถึงวัฒนธรรมกลุ่มย่อย และต้องพัฒนาวัฒนธรรมใหม่ๆ ขึ้นมาด้วย เช่น ในหน้าที่ทั้ง 3 ประการนี้ หากเกิดปรากฏการณ์การเสียสมดุลคือการเน้นแต่วัฒนธรรมหลัก ก็จะทำให้เกิดการทำลายความหลากหลายทางวัฒนธรรมอื่นๆ ตัวอย่างในกรณีของสื่อมวลชนเช่น การขยายรายการวิทยุจากส่วนกลางโดยผ่านดาวเทียมไปออกอากาศในท้องถิ่น และได้ทำลายรูปแบบและนักจัดรายการวิทยุของท้องถิ่นไปหมด รวมถึงการใช้ภาษาถิ่น เป็นต้น

1.3 การทำหน้าที่สังคมประกิต/ถ่ายทอดวัฒนธรรม (Socialization/Cultural transmission) กาญจนา แก้วเทพ กล่าวว่า ในขณะที่หน้าที่ด้านการประสานความเป็นปึกแผ่นทางวัฒนธรรมนั้น จะเน้นความต่อเนื่องในด้านพื้นที่ (space) เพื่อรวมคนหลายๆ กลุ่มให้มาอยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน แต่หน้าที่สังคมประกิต/ถ่ายทอดทางวัฒนธรรมนั้นจะเป็นการสร้างความต่อเนื่องในแง่กาลเวลา (time) คือการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง เมื่อพิจารณาหน้าที่การสืบทอดวัฒนธรรมอย่างยืดยาวแล้ว (เช่น McQuail, 1987) จะพบว่า สื่อมวลชนเช่นวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีหน้าที่ทางวัฒนธรรมอยู่หลายรายการ เช่น

- การสืบทอดรูปแบบของวัฒนธรรมที่มีอยู่
- การสืบทอดระบบค่านิยมของสังคม
- การส่งเสริมและการสร้างเจือปนใหม่สำหรับการดำรงอยู่ของวัฒนธรรม โดยการแสดงบทบาทต่างๆ
- การดัดแปลงวัฒนธรรมของสังคม โดยการเสริม เพิ่ม/ลด หรือเติมแต่งจากของเดิม
- การสร้างใหม่ทางวัฒนธรรม ซึ่งมีทั้งที่สังคมเห็นด้วยและไม่ยอมรับ

อย่างไรก็ตามการทำหน้าที่ดังกล่าวก็มีการ dysfunction ไปพร้อมๆ กัน เช่นการนำเสนอวัฒนธรรมแต่เพียงด้านเดียวในด้านที่ดั่งาม ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งไม่เน้นการพัฒนาปรับปรุงซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของวัฒนธรรม (adaption) จึงมีปัญหว่าคนรุ่นปัจจุบันจะสามารถสืบทอดมรดกจากอดีตได้มากน้อยเพียงใดในเมื่อมรดกดังกล่าวไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตปัจจุบัน เช่น การนำเสนอความคิดเห็นตามกระแสในการสนับสนุนการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในรายการวิทยุของท้องถิ่นแต่ไม่ลงมือปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม การยอมรับทัศนคติเชิงลบที่มีต่อภาษาถิ่นว่าไม่มีความน่าถือและเป็นทางการทำภาษาไทยกลางโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ตลอดจนข้อจำกัดของการใช้ภาษาถิ่นในวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่นซึ่งเป็นสื่อที่มุ่งสื่อสารกับคนในท้องถิ่นนั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการคนท้องถิ่นที่พูดภาษาถิ่นในชีวิตประจำวันและเป็นที่ยอมรับของคนท้องถิ่น เป็นต้น (ผู้วิจัย)

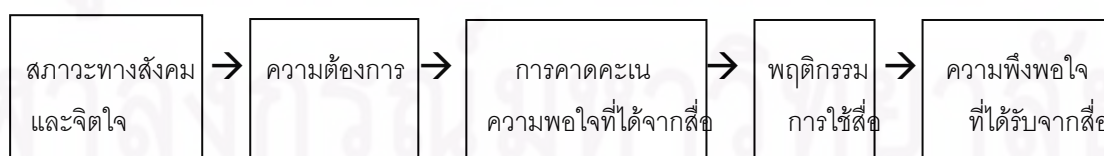
จากแนวคิดบทบาทวิทยุต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ตลอดจนความคาดหวังของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นในจังหวัดเลย

2. แนวคิดการใช้และความพึงพอใจของผู้รับสาร (Uses and Gratifications)

แนวคิดนี้เป็นการตอบคำถามในมุมมองของปัจเจกบุคคลว่า “คนแต่ละคนใช้สื่อเพื่อทำหน้าที่อะไรบ้าง” โดยมุมมองของแต่ละคนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและความต้องการเฉพาะบุคคลเป็นหลัก Blumler&Katz ,1974 (อ้างในกาญจนา แก้วเทพ, 2548) กล่าวว่าในวงการสื่อสารมวลชน ตัวแทนของ Individual Functionalism ก็คือ Uses & Gratifications โดย Blumler & Katz ได้รวบรวมรายชื่อความต้องการทางจิตใจและสังคมจากผลการศึกษากการใช้สื่อประเภทต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและการให้ความพึงพอใจแก่ผู้ใช้สื่อมาจัดหมวดหมู่ไว้ได้ถึง 35 กลุ่ม ดังมีตัวอย่างเช่น

- ใช้สื่อเพื่อต่อยอดคุณค่านิยมของตนเองในสิ่งที่เราเชื่อ/ทำนั้นคนอื่นเขาก็ทำเช่นเดียวกัน จากการได้เห็น/ได้ยินผ่านสื่อ
- ใช้สื่อเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนอื่นๆ เพื่อสร้างชีวิตทางสังคม โดยนำหัวข้อ/ประเด็นเรื่องราวที่ได้รับผ่านสื่อไปพูดคุยกัน
- ใช้เพื่อแสวงหาความมั่นคงทางจิตใจ (security & reassure)
- ใช้เพื่อแสวงหาความหมายและทำความเข้าใจ (make sense)
- ใช้สื่อเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของตนเองหรือของกลุ่ม
- ใช้สื่อเพื่อยกระดับวัฒนธรรมของตนเองให้สูงขึ้น

Katz และคณะ 1974 (อ้างถึงในยุบล เบ็ญจรงค์กิจ , 2542) ได้สร้างแบบแผนของการศึกษาทฤษฎีดังกล่าว โดยอธิบายได้ดังนี้ คือ สภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ก่อให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันออกไป ความต้องการที่แตกต่างกันนี้ ทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนี้ ทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้แตกต่างกันออกไป ดังนั้นลักษณะของการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกัน จะแตกต่างกันไป ขั้นสุดท้ายคือ ความพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อจะแตกต่างกันออกไปด้วย แบบจำลองดังกล่าวอาจเขียนออกมาเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แบบจำลองการใช้สื่อเพื่อสนองความพอใจ

3. แนวคิดเรื่องสิทธิของเจ้าของวัฒนธรรม

3.1 แนวคิดโครงสร้างแห่งความรู้สึก

บทบาททางวัฒนธรรมประการหนึ่งของสื่อคือทำหน้าที่ที่ตอบสนองการถ่ายทอดเอกลักษณ์ต่อบุคคลและสังคม สมสุข หินวิมาน (2549: 397) ได้กล่าวถึงแนวคิดการศึกษาสื่อและวัฒนธรรมร่วมสมัยของเรย์มอนส์ วิลเลียมส์ ที่เสนอแนวคิดโครงสร้างแห่งความรู้สึก (structure of feeling) ว่าเนื่องจากวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับคน หรือมีชีวิตของผู้คนสอดแทรกอยู่ในนั้น เพราะฉะนั้น ในแต่ละกลุ่มสังคม ผู้คนต่างก็จะถักทออารมณ์/ความคิด/วิถีชีวิต/แบบแผนค่านิยม/ความรู้สึกร่วมกันบางอย่างที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่ม เฉพาะตัว ที่สื่อสารถึงความรู้สึกในระดับจิตสำนึกและอุดมการณ์ และสะท้อนให้เห็นถึงแบบแผนทางวัฒนธรรมของกลุ่มเหล่านั้น เจกเช่น คนอีสานได้ฟังหมอลำเป็นภาษาอีสาน คนใต้ได้ดูหนังตะลุงเพลงใต้ คนเหนือได้ฟังเพลงซอเป็นภาษาคำเมือง หรือนักการเมืองที่หาเสียงด้วยภาษาถิ่น ต่างก็สามารถสื่อสารสัมผัสแบบแผนทางวัฒนธรรมในฐานะ “โครงสร้างแห่งความรู้สึก” ร่วมกันถึงความเป็นกลุ่มสังคมเดียวกัน ดังนั้น ภาษาถิ่นของแต่ละภาคที่ใช้ในสื่อพื้นบ้านเช่น หมอลำ หนังตะลุง และเพลงซอ สามารถเป็นกรอบการแบ่งสื่อพื้นบ้านที่เห็นได้ชัดเจน เข้าเขตไหนก็ใช้ภาษานั้น (เกียรติชัย อิศรเดช, 2549: 30) เพราะคนแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของวัฒนธรรมภาษาถิ่นต่างมีสิทธิในการใช้ภาษาถิ่นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของตนเอง

3.2 แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์

ประเทศไทยมีภาษาถิ่นหลากหลาย เป็นภาษาที่เกิดจากกลุ่มชาติพันธุ์ของคนที่ย้ายอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งภาษาไทยถิ่นเป็นภาษาของกลุ่มชาวไทย ซึ่งอาศัยกระจุกกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ภาษาถิ่นที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อยโดยอ้อมเป็นภาษาที่มีความสำคัญต่อชนกลุ่มนั้นมากที่สุด (อุดม พรประเสริฐ, 2546) การมีภาษาถิ่นที่หลากหลายก็ย่อมมีความสำคัญต่อการสื่อสารของชนกลุ่มที่หลากหลายด้วยเช่นกัน เช่นภาษาถิ่นอีสานมีความสำคัญต่อสื่อพื้นบ้านของคนอีสาน ภาษาถิ่นคำเมืองก็มีความสำคัญกับสื่อพื้นบ้านของคนภาคเหนือ ความแตกต่างหลากหลายดังกล่าว มีลักษณะความแตกต่างทางพื้นที่ซึ่งภาษา/สำเนียงเป็นตัวอย่างรูปธรรมที่ชัดเจนที่สุด และความหลากหลายในแง่พื้นที่นี้ได้กลายมาเป็น “อัตลักษณ์” อันเป็นต่อม่อของวัฒนธรรมในแต่ละแห่ง (กาญจนา แก้วเทพ, 2549 :66)

กาญจนา แก้วเทพ (2549:147) กล่าวว่าอัตลักษณ์มีความสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก อัตลักษณ์เป็นบ่อเกิดของ “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” ซึ่งนำไปสู่ความมั่งคั่ง ร่ำรวยทางวัฒนธรรม ประการที่สองก็คือ อัตลักษณ์เป็นบ่อเกิดของ “ความมั่นใจทางวัฒนธรรม” ความรู้สึกกว่าตนเองมีศักดิ์ศรี มีความภาคภูมิใจ กล่าวคือเป็น “ต่อม่ออันแข็งแกร่งทางวัฒนธรรม”

ดังนั้นวิธีการทำลายพลังทางวัฒนธรรม ก็คือ การระเบิดทำลายต่อมอั้นนี้เสีย นั่นคือทำลาย “ความมั่นใจทางวัฒนธรรม” นั้นเอง

อัตลักษณ์จึงเป็นจิตสำนึกเกี่ยวกับตัวบุคคลที่แตกต่างหลากหลาย เคลื่อนไหวแปรเปลี่ยนไปตามบริบทและรูปแบบความสัมพันธ์ในสังคม เช่น คนพูดภาษาถิ่นอีสานเมื่อเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯต้องเปลี่ยนมาสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง เมื่อสื่อสารกับคนอีสานด้วยกันก็สื่อสารเป็นภาษาถิ่นอีสาน เป็นต้น ภาษาถิ่นจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างเป็นรูปธรรมที่ก่อให้เกิดจิตสำนึกทางอัตลักษณ์ในแต่ละคนว่าตนเองมีความแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร ขณะเดียวกันมีความเหมือนคนอื่นอย่างไร และเมื่อสื่อมวลชนกลายเป็นช่องทางสำคัญที่มีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกร่วมเชิง “อัตลักษณ์” ทางวัฒนธรรมในระดับสังคม เช่น การสื่อสารด้วยภาษาไทยกลางผ่านวิทยุท้องถิ่นที่ผู้ฟังท้องถิ่นได้ยินได้ฟังตลอดเวลา เจ้าของพื้นที่วัฒนธรรมภาษาถิ่นรับรู้ถึงความต่างนั้นอย่าง ช้ำชาก เกิดคำถามว่าเป็นการบ่มเพาะค่านิยมและทัศนคติเชิงลบต่อตนเองหรือไม่ เช่นเข้าใจว่า ภาษาที่ไพเราะและสำคัญคือภาษาไทยกลางหรือภาษากรุงเทพฯ เพราะเป็นภาษาราชการตลอดจน สื่อสารมวลชนทั่วไป ส่งผลทำให้ขาดความมั่นใจทางวัฒนธรรม ก็เหมือนกับบั่นทอนศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง และสังคม ในท้ายที่สุดแล้วส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพของการสื่อสาร ในทางตรงกันข้ามเมื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นช่องทางในการสื่อสารภาษาถิ่น ผู้ฟังได้ยินได้ฟังบ่อยๆ นอกจากจะเป็นการก่อร่างสร้างศักดิ์ศรี ความมั่นใจ และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมภาษาถิ่นซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของตนและสังคมท้องถิ่นแล้ว ความเข้าใจในการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพการสื่อสารในท้ายที่สุด

ดังนั้น การแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของคนท้องถิ่นจึงเป็นสิทธิของเจ้าของวัฒนธรรม สิทธิการได้ใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารมวลชนของท้องถิ่น สิทธิในการมีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนท้องถิ่น เพราะนอกจากความรู้สึกว่าตนเองมีศักดิ์ศรี มีความภาคภูมิใจแล้ว ในระดับสังคมท้องถิ่นมี “โครงสร้างแห่งความรู้สึก” ร่วมกัน ซึ่งแสดงถึงความเป็นกลุ่มสังคมท้องถิ่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาถิ่นนั้นๆ ในสื่อพื้นบ้านของท้องถิ่น หรือการที่นักการเมืองหาเสียงกับประชาชนโดยใช้กลยุทธ์ภาษาถิ่นในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อแสดงถึงการมีอัตลักษณ์ร่วมกันกับชาวบ้านในท้องถิ่น

แนวคิดเรื่องสิทธิของเจ้าของวัฒนธรรมนี้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย โดยศึกษาผู้ฟังในฐานะผู้ใช้สื่อ (user) ซึ่งประยุกต์แนวคิดการใช้และความพึงพอใจ (Uses and Gratifications) ของทฤษฎีหน้าที่นิยมเชิงปัจเจกบุคคล

4. แนวคิดพฤติกรรมการเลือกสรรของผู้รับสาร

กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) เป็นเลือกสรรการรับสารตามความรู้สึก และความต้องการของผู้รับสาร ประกอบด้วยลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน 4 ประการ (Klapper, 1960) คือ

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นการเลือกเปิดรับสารตามความสนใจและความต้องการ เพื่อแก้ปัญหาและสนองความต้องการของบุคคล
2. การเลือกสนใจ (Selective Attention) เป็นการเลือกสนใจสารอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตรงกับความต้องการของตน
3. การเลือกคิดหรือเลือกรู้ (Selective Interpretation or Selective Perception) เป็นการเลือกให้ความหมายกับสารที่ตรงกับความเชื่อ ทักษะคติ ความต้องการและประสบการณ์เดิมของตนเอง
4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นการเลือกจำสารเฉพาะส่วนที่ต้องการจะจำ

5. แนวคิดรูปแบบและเนื้อหารายการ

อังคณา พรหมรักษา (2543) จัดประเภทรายการตามเนื้อหาที่นำเสนอของวิทยุ กระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. รายการประเภทข่าวประจำวัน/วิเคราะห์ข่าว ที่มีการออกอากาศเป็นประจำทุกวัน เป็นรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงาน เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ
2. รายการประเภทสาระความรู้/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการ ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระความรู้ที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตนั้นๆ ซึ่งมีการนำเสนอตามวันและเวลาที่ออกอากาศ
3. รายการประเภทสาระความรู้/สารคดีสั้น ประกอบไปด้วย เนื้อหาความรู้ในเรื่องต่างๆ ทั่วไป ไม่มีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น จะผลิตรายการโดยเจ้าหน้าที่ประจำสถานี ซึ่งมีการนำเสนอตามวันและเวลาที่ออกอากาศ
4. รายการประเภทเพลงและเกร็ดความรู้ทั่วไป ประกอบไปด้วยเพลงประเภทต่างๆ และแทรกเกร็ดความรู้ในเรื่องทั่วไป ซึ่งมีความแตกต่างกันในรายละเอียดของแต่ละรายการตามวันและเวลาที่ออกอากาศ
5. รายการประเภทข่าวท้องถิ่น เป็นรายการที่มีเนื้อหาสาระเป็นการรายงานเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นภายในจังหวัด และพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีผู้สื่อข่าวของสถานีเป็นผู้ทำข่าว คัดเลือกข่าวออกอากาศ รวมทั้งยังมีข่าวประชาสัมพันธ์และข่าวบริการสำหรับชุมชนในท้องถิ่นด้วย ผลิตรายการโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายรายการประจำสถานี

6. รายการประเภทการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสาระความรู้เกี่ยวกับองค์กร เนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับองค์กรที่เข้ามาเป็นผู้ผลิตรายการ ซึ่งได้แก่งานราชการและกลุ่มสมาคมในจังหวัด

7. รายการประเภทเพลง สาระความรู้และบริการชุมชน เป็นรายการที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง/หมอลำ และแทรกสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นรวมถึงมีโฆษณาบริการต่างๆ ในท้องถิ่นด้วย ผลิตรายการโดยผู้ประกอบการเอกชนที่เช่าเวลาสถานี

8. รายการข่าวประจำวัน เป็นรายการที่มีการออกอากาศทุกวัน เนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ

9. รายการประเภทบันเทิง เกร็ดความรู้ทั่วไป และบริการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพลง ละคร เกร็ดความรู้ในเรื่องทั่วไป การโฆษณาและบริการ ซึ่งจะผลิตรายการโดยผู้ประกอบการเอกชนจากส่วนกลางทั้งหมด

10. รายการประเภทสาระความรู้ทั่วไป ประกอบด้วย เนื้อหาสาระความรู้ในเรื่องต่างๆ ทั่วไป ไม่มีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น จะผลิตรายการโดยเจ้าหน้าที่ประจำสถานี

11. รายการประเภทเพลงและข่าวประชาสัมพันธ์ชุมชน จะเป็นรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงประเภทต่างๆ ที่หลากหลายขึ้นอยู่กับผู้ผลิตรายการ โดยจะสอดแทรกข่าวประชาสัมพันธ์ต่างๆ ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายการที่ผลิตโดยเจ้าหน้าที่ของสถานี

แนวคิดรูปแบบรายการวิทยุนี้ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษารูปแบบรายการของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีบทบาทต่อการอนุรักษ์ภาษาถิ่นของจังหวัดเลยอย่างไร โดยพิจารณาการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบรายการใดให้มีความเหมาะสมและน่าสนใจตามความคาดหวัง ทศนคติ ความคิดเห็น ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ฟัง

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 ความพึงพอใจของผู้รับสารต่อการใช้ภาษาถิ่นในสื่อท้องถิ่น

สิริพร สงบธรรม (2544) ศึกษาบทบาทของรายการวิทยุเพื่อชุมชนกับประชาคมสงขลา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสำรวจภาคสนาม และการใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาถิ่นพบว่าผู้ฟังมีความเข้าใจเรื่องภาษา เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่แสดงถึงความพึงพอใจต่อสื่อวิทยุชุมชน และการเข้าถึงสื่อได้อย่างง่ายดายเพราะสื่อวิทยุเป็นสื่อที่สามารถรับฟังได้สะดวก รายการวิทยุเพื่อชุมชนในจังหวัดสงขลาจึงมีการปฏิบัติตามแนวคิดเรื่องวิทยุชุมชนได้ในเรื่องการเข้าถึงสื่อ

อรรถวรรณ ปิณฑน์โอวาท (2544) ศึกษาการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของประชาชนในวิทยุชุมชนจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดระยอง โดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ คือการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานี ประชาชนผู้จัดหรือผู้ดำเนินรายการ ผู้นำชุมชน และการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนในฐานะผู้ฟัง แบ่งเป็น 2 ช่วง คือช่วงแรกคือเดือนตุลาคม 2541 ถึงสิงหาคม 2544 และช่วงหลัง คือเดือนกรกฎาคม 2543 ถึง สิงหาคม 2544 ที่จังหวัดอุบลราชธานี และเดือนกุมภาพันธ์ 2544 ถึงเดือนสิงหาคม 2544 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจภาษาถิ่นในช่วงแรก พบว่าผู้ฟังต้องการให้ปรับปรุงรายการสำหรับวัยรุ่น โดยควรมีการพูดภาษาถิ่นบ้าง นอกเหนือจากต้องการให้พิธีกรเป็นคนหนุ่มสาว เปลี่ยนเสียงให้มีลีลาทันสมัย และวิพากษ์วิจารณ์ด้านต่างๆ ในช่วงที่สองพบว่ากฎระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับ คือการสอบใบผู้ประกาศนั้นกลุ่มตัวอย่างเห็นควรยังคงให้มีอยู่ และถ้าสอบภาษาถิ่นไหนก็ให้ใช้ภาษาถิ่นนั้นในการจัดรายการ อาจมีการแบ่งประเภทของการสอบเช่น สีเหลือง ใช้ออกอากาศเฉพาะถิ่น โดยผู้วิจัยมีทรรศนะต่อประเด็นนี้ว่า การสอบใบผู้ประกาศนั้นมีกระบวนการที่ไม่สามารถวัดความเป็นผู้จัดรายการที่ดีได้ ชาวบ้านควรได้รับการอนุญาตให้ใช้ภาษาถิ่น เพราะปัจจุบันนี้การสอบใบผู้ประกาศนั้นเป็นเพียงการสอบอ่านออกเสียงให้ถูกต้องเท่านั้น แต่ไม่ได้ทดสอบภูมิปัญญาของผู้จัดรายการ

วีระวรรณ ยังกิจการ (2545) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุเพื่อชุมชน” ของจังหวัดน่าน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ เจาะลึก ศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3 ชุมชนในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาถิ่นพบว่าสมาชิกทั้ง 3 ชุมชนมีความต้องการตรงกันว่าต้องการให้ใช้ภาษาถิ่นในการดำเนินรายการ เพื่อแสดงออกถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริงของท้องถิ่น ในลักษณะการสื่อสารที่แสดงออกถึงความ เป็นสังคมเดียวกัน สร้างความรู้สึกร่วมในรายการ จากความต้องการในการใช้ภาษาถิ่นของประชาชนพบว่ารายการวิทยุชุมชนคนเมืองน่านได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนแล้วคือการจัดรายการทั้งหมดเป็นภาษาถิ่น

วีรพงษ์ พลนิกรกิจ เสกสร พรหมพิทักษ์ และนิภากร กำจรเมฆกุล (2545) ศึกษาแนวทางการพัฒนาวิทยุชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าประชาชนท้องถิ่นต้องการให้วิทยุชุมชนมีรูปแบบรายการโดยใช้ภาษาถิ่นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับภาษากลาง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าวิทยุชุมชนที่เป็นอยู่ไม่ได้ตอบสนองความต้องการของชุมชนที่ต้องการให้รูปแบบรายการใช้ภาษาถิ่นโคราช นอกจากนี้ยังพบว่าวิทยุชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

นำเสนอรายการส่วนหนึ่งด้วยภาษาทางการเข้าใจยากมากเกินไป อันเป็นอุปสรรคสำคัญของการสื่อสาร โดยเฉพาะในชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา

4.2 ความคิดเห็นของผู้รับสารต่อบทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมของสื่อ

สุธีรา เฝ้าโกศสถิตย์ (2537) ได้ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อการทำหน้าที่อนุรักษ์วัฒนธรรมของคนเชื้อสายมอญในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของคนเชื้อสายมอญเกี่ยวกับบทบาทของสื่อบุคคล สื่อประเพณี และสื่อมวลชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญเกาะเกร็ด ปากลัด และบางกระดี” พบว่าจากการสำรวจความคิดเห็นของคนเชื้อสายมอญโดยเรียงจากความสำคัญและการได้รับบ่อยครั้งมากที่สุดนั้นสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญรองจากสื่อประเพณี และสื่อบุคคลตามลำดับ โดยให้เหตุผลว่าสื่อมวลชนซึ่งหมายถึง สื่อวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แถบเสียง แถบภาพทัศน์ เช่น เพลงมอญ เทศนามอญ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ เอกสาร จุลสาร เป็นสื่อที่กว้างขวาง สามารถกระจายข่าวได้รวดเร็ว และคนมอญมีอยู่ทั่วประเทศ การใช้สื่อมวลชนจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด ส่วนสื่อประเพณีมีบทบาทสำคัญที่สุดเพราะสามารถแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่แท้จริง เป็นการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการปฏิบัติกันเป็นประจำทุกปี และได้มีส่วนร่วม ขณะที่สื่อบุคคลมีบทบาทสำคัญรองลงมาคือเป็นสื่อที่สามารถบอกเล่าสืบต่อกันไป ถ่ายทอดข่าวสารได้รวดเร็ว สามารถใช้ภาษามอญด้วยกันได้ ให้แนวคิดและกระตุ้นแรงเร้าได้ดีกว่าสื่ออื่นๆ

เมธญาพิมพ์ สมประสงค์ (2537) ศึกษาความคิดเห็นของผู้รับสารที่มีต่อแนวคิดเรื่อง “ความเป็นไทย” ในภาพยนตร์โฆษณาที่เน้นความเป็นไทยจากสื่อโทรทัศน์โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติพบว่า กลุ่ม “คนรุ่นเก่า” มีทัศนคติต่อความเป็นไทยในแง่บวก ในขณะที่กลุ่ม “คนรุ่นใหม่” ค่อนข้างจะมีทัศนคติในแง่ลบต่อความเป็นไทย เช่น คิดว่าความเป็นไทยที่ดีจะเปลี่ยนแปลงไป คิดว่าความเป็นไทยมีแนวโน้มที่จะเชยและล้าสมัย เป็นต้น ซึ่งทัศนคติดังกล่าวมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นด้วยเช่นกัน

4.3 รูปแบบรายการของสื่อวิทยุที่มีบทบาทต่อการอนุรักษ์ภาษาถิ่น

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2544) ศึกษาการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของประชาชนในวิทยุชุมชนจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดระยอง (ตุลาคม 2541-สิงหาคม 2544) โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์ ในประเด็นความเข้าใจของประชาชนในฐานะผู้บริหาร ผู้ผลิต/ผู้จัด/ผู้ดำเนินรายการต่อแนวคิดเรื่องวิทยุชุมชน ว่าเป็นสื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้ผลิตมีความเข้าใจใน

แนวคิดเรื่องวิทยุชุมชน โดยพยายามทำรายการให้สะท้อนแนวคิดของวิทยุชุมชน “เพื่อประชาชน” ผ่านรายการต่างๆ เกี่ยวกับข่าวสารในท้องถิ่น เช่นการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีรูปแบบการดำเนินรายการโดยการพูดภาษาถิ่น มีรายการสัมภาษณ์ พยายามให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในรายการ เช่น ในรูปแบบของโทรศัพท์หรือมีจดหมายเข้ามา เป็นสื่อกลางให้ประชาชนได้ถ่ายทอดความเดือดร้อนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปแก้ไขให้

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนถึงความต้องการหากพวกเขามีส่วนร่วมในการจัดรายการ คำตอบโดยรวมคือ ควรมีการจัดรายการโดยคนหลากหลายอาชีพ หลากหลายอายุ เช่นกลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มพระ กลุ่มมอเตอร์ไซด์ กลุ่มช่างตัดผม รายการควรเป็นเรื่องทำมาหากิน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์สินค้าหรือเทศกาลในชุมชนของตน การทนายปัญหาโดยมีของรางวัล และควรมีรายการเพลงมาคั่นบ้าง เวลาที่เหมาะสมคือเช้าตรู่และช่วงเย็น คือก่อนออกไปทำงานและหลังเลิกงานแล้ว ช่วงพักเที่ยงเป็นเวลาที่เหมาะสมรองลงมา แต่ไม่ควรแข่งกับ prime time ของโทรทัศน์ รูปแบบรายการควรมีความหลากหลาย อาทิ การเสนอข่าว ธรรมดา การสนทนากับผู้ฟัง รูปแบบละคร หรือการไปสัมภาษณ์ชาวบ้านนอกสถานที่แล้วนำมาเปิดในรายการ ของรางวัลน่าจะเป็นสิ่งดึงดูดใจได้ดี สำหรับการมีส่วนร่วมจากคนฟังสรุปได้ว่าในทั้งสองจังหวัด ความต้องการในความสามารถของผู้จัด เนื้อหารายการ และรูปแบบรายการไม่แตกต่างกัน

อังคณา พรหมรักษา (2543) ศึกษาศักยภาพของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์กับบทบาทด้านการพัฒนาคนและสังคม ใช้วิธีวิจัยในการศึกษารูปแบบและเนื้อหา รายการจากการรวบรวมข้อมูลผังรายการกระจายเสียง การเฝ้าสังเกตการณ์ติดตามฟังรายการ และเทปบันทึกรายการ โดยจัดประเภทรายการตามเนื้อหาที่นำเสนอ รูปแบบในงานของอังคณา คือ รูปแบบการสื่อสาร พบว่ามีสองลักษณะคือ รูปแบบการสื่อสารจากส่วนกลาง และรูปแบบการสื่อสารจากท้องถิ่นซึ่งพบว่ามีการใช้ภาษาถิ่นอย่างเป็นกันเองเฉพาะในรูปแบบการสื่อสารจากท้องถิ่นเท่านั้น โดยมีลักษณะการใช้ภาษาถิ่นในประเภทรายการตามเนื้อหาที่นำเสนอของแต่ละสถานี ดังนี้

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกาฬสินธุ์มีเนื้อหารายการเกี่ยวกับท้องถิ่นน้อยที่สุด และมีการใช้ภาษากลางในรูปแบบการสื่อสารจากท้องถิ่นมากที่สุดและทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้กับท้องถิ่นน้อยที่สุด ไม่พบการใช้ภาษาถิ่นในรูปแบบรายการจากส่วนกลาง โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกาฬสินธุ์มีประเภทรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางนำเสนออย่างเป็นทางการมากที่สุด ได้แก่รายการประเภทสาระความรู้ทั่วไป/สารคดีสั้น ประเภทรายการที่ใช้ภาษาถิ่นในสัดส่วนรองลงมาแต่ก็ยังน้อยกว่าการใช้ภาษากลางอย่างมาก ได้แก่

รายการประเภทข่าวท้องถิ่น รายการประเภทเพลงและเกร็ดความรู้ทั่วไป และรายการประเภทเพลง สารคดีความรู้และบริการชุมชน และประเภทรายการที่ใช้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางมีสัดส่วนน้อยที่สุดได้แก่ ประเภทรายการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสารคดีเกี่ยวกับองค์กร

2. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการใช้ภาษาถิ่นในรายการประเภทเพลง สารคดีความรู้และบริการชุมชนมากที่สุด รายการที่ใช้ภาษาไทยกลางนำเสนอได้แก่ รายการประเภทสารคดีทั่วไปในสัดส่วนที่น้อยกว่าการใช้ภาษาถิ่นอย่างมาก และรายการที่ใช้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางมีน้อยที่สุด คือ รายการประเภทการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสารคดีเกี่ยวกับองค์กร รายการประเภทเพลง สารคดีความรู้และบริการชุมชน รายการประเภทการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสารคดีเกี่ยวกับองค์กร

3. สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดกาฬสินธุ์ รายการประเภทเพลง สารคดีความรู้และบริการชุมชนมีการใช้ภาษาถิ่นมากที่สุดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับรายการที่ใช้ภาษาไทยกลาง ในรายการประเภทเพลง สารคดีความรู้และบริการชุมชน และรายการที่ใช้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดคือ รายการประเภทการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสารคดีเกี่ยวกับองค์กร

อนุศักดิ์ ชันธิสิทธิ์ (2546) ศึกษา “การนำเสนอภูมิปัญญาล้านนาของสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา” โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกสื่อมวลชนท้องถิ่นทั้งหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงพบว่าสื่อมวลชนของท้องถิ่นยังไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะยังขาดทักษะและกระบวนการนำเสนอที่ถูกต้อง ทักษะและการนำเสนอของนักจัดรายการวิทยุมีส่วนสำคัญต่อความนิยมของรายการ นักจัดรายการวิทยุรุ่นใหม่ที่สามารถใช้โทนเสียงเป็นภาษาท้องถิ่นได้อย่างน่าฟังเป็นการใช้ศักยภาพตามลักษณะเด่นของสื่อ โดยการนำวัฒนธรรมไทยล้านนามาเล่าสู่ผู้ฟังด้วยการนำเสนอประสพการณ์ที่ได้พูดคุยกับสื่อบุคคล มาเล่าสู่กันฟัง นอกจากนี้ รายการวิทยุบางรายการมีการนำเสนอรูปแบบรายการที่หลากหลาย ด้วยเนื้อหาที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนเป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น ยา และสมุนไพร เป็นต้น

4.4 บทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมของสื่อวิทยุโดยกระบวนการสืบทอด/ผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม

ประยุทธ์ วรรณอุดม (2540) ได้วิเคราะห์การดำเนินกลยุทธ์ของสื่อมวลชนสมัยใหม่ในการส่งเสริมหมอลำ ในงานวิจัยเรื่อง “บทบาทและการดำเนินกลยุทธ์ของสื่อมวลชนเพื่อการส่งเสริม ‘หมอลำ’ ” ผลการศึกษาพบว่าสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นทั้งผู้ผลิตและเป็นช่องทางเผยแพร่หมอลำออกไปสู่สังคมได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางภายในเวลาอันสั้น โดย

พบว่าสื่อวิทยุเป็นสื่อสมัยใหม่ที่มีบทบาทดังกล่าวมากที่สุดเพราะมีค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่สูงมากนัก ใช้เวลาในการผลิตไม่นาน สามารถเผยแพร่ไปได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ โดยมีเงื่อนไขการใช้กลยุทธ์ทั้งเหมือนและแตกต่างจากสื่ออื่นๆ นั่นคือสื่อวิทยุและโทรทัศน์มีข้อจำกัดด้านเวลาที่ทำให้หมอลำบางประเภทที่ใช้เวลานานไม่ถูกเลือกมาเผยแพร่มากนัก เช่น หมอลำกลอน หมอลำเรื่องต่อกลอน แต่หมอลำประยุกต์ที่ดัดแปลงรูปแบบและเนื้อหาเหมาะสมกับตลาดจึงมีการผลิตกันมากทำให้ถูกเผยแพร่มากเป็นพิเศษซึ่งเป็นปัจจัยทางธุรกิจที่สำคัญที่สุด โดยต้องออกอากาศอย่างถี่ๆ บ่อยๆ และหลายๆรายการ แต่เงื่อนไขนี้ต้องใช้ทุนสูงและสิ้นเปลืองโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าสื่อวิทยุเป็นอย่างมาก

4.5 บทบาทการอนุรักษ์ของสื่อวิทยุ

อนุศักดิ์ ชันธุสิทธิ์ (2546) ศึกษาการนำเสนอภูมิปัญญาล้านนาของสื่อมวลชนท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกสื่อมวลชนท้องถิ่นด้านหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมของสื่อวิทยุของท้องถิ่นพบว่าภูมิปัญญาด้านภาษาเป็นสิ่งที่กำลังเลือนหายไป เนื่องจากการบริโภคสื่อจากส่วนกลางของผู้รับสาร ทำให้เกิดความเคยชิน โดยเฉพาะภาษาพูด ส่วนภาษาเขียนนั้นได้เลือนหายไปแล้วเพราะคนรุ่นใหม่ไม่มีการบันทึกหรือถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือไว้ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่าบทบาทของสื่อมวลชนท้องถิ่นจังหวัดพะเยาต้องมีการปรับตัวอย่างมากเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการตอบสนองหน้าที่การเป็นผู้ชี้แนะในสิ่งที่เกิดประโยชน์ทางสังคม และการฟื้นฟูภาษาท้องถิ่นนั้น ควรให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมโดยการให้ครูและนักเรียนพูดภาษาของท้องถิ่น และนำสุภาษิต คำคมของคนท้องถิ่นมาสอนนักเรียนด้วย

นาฎยา เสวกแก้ว (2541) ศึกษา “บทบาทของวิทยุท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ” โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักและการวิเคราะห์เนื้อหาในมุมมองของผู้ส่งสาร ผลการวิจัยพบว่าการแสดงบทบาทปัจจุบันที่สื่อวิทยุกระจายเสียงกำลังกระทำมากที่สุดคือ เรียงตามลำดับคือ การเสนอข่าวสาร การสร้างจิตสำนึก การให้ความรู้ให้แนวทางปฏิบัติ และสุดท้ายคือการทำให้ความร่วมมือ บทบาทที่คาดหวังซึ่งเพิ่มเติมจากบทบาทปัจจุบันที่ยังไม่ได้กระทำคือการสร้างจิตสำนึกและการให้ความรู้มากขึ้น โดยมีความคาดหวังให้วิทยุท้องถิ่นกระทำบทบาทบางบทบาทที่ยังไม่กระทำเลยคือ การเป็นแกนนำในการปฏิบัติ

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทได้แก่ปัจจัยภายในและภายนอกซึ่งทั้งเชื้ออำนาจและเป็นอุปสรรค ปัจจัยภายในได้แก่นโยบายองค์กร ทักษะคตินักจัดรายการ แหล่งข้อมูล

บุคคลากร และงบประมาณซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในทัศนะของผู้ส่งสาร ปัจจัยภายนอกได้แก่ แหล่งข่าว และผู้สนับสนุนรายการซึ่งสำคัญที่สุดเพราะเป็นแหล่งรายได้ของบริษัท

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบทัศนะจากผู้รับสารกลุ่มต่างๆ ต่อบทบาทของวิทยุท้องถิ่นต่อการทำหน้าที่อนุรักษ์สภาพแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ บทบาทขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่ซับซ้อนและสื่อมวลชนกระทำอยู่แล้ว นั่นคือ บทบาทในการนำเสนอข่าวสาร การสร้างจิตสำนึก การให้ความรู้ การให้แนวทางปฏิบัติ และบทบาทที่สูงขึ้นที่สื่อวิทยุกระจายเสียงไม่ค่อยได้กระทำ ได้แก่ บทบาทในการเฝ้าระวัง การให้สถานภาพ การเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหา การเป็นแกนนำในการปฏิบัติ การเป็นเวทีให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นย้อนกลับ และการให้ความสำคัญสนับสนุนร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎี ดังที่กล่าวมาแล้วเป็นแนวทางในการศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ซึ่งเป็นการศึกษาในมุมมองของผู้รับสาร โดยใช้วิธีการศึกษาตามแนวทางของวัฒนธรรมศึกษาที่ต้องใช้วิธีการศึกษาแบบสหวิทยาการ (interdisciplinary) เป็นแนวทางในการวิจัยประกอบ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และอภิปรายผลการศึกษาในที่สุด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติ/ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ (interview) และการอภิปรายกลุ่ม (group discussion) โดยกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อหาประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวัง ให้ใช้ภาษาถิ่นเลย ตลอดจนสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นที่ผู้ฟังมีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดมาประกอบการสร้างแบบสอบถาม และวิเคราะห์ นอกเหนือจากการใช้แนวคิดทฤษฎีเป็นแนวทางในการศึกษาและจากการเก็บข้อมูลและการสังเกตโดยผู้วิจัย มีดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 นักศึกษาภาค กศ.บป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 7 คน ในวันที่ 16 สิงหาคม 2551

กลุ่มที่ 2 นักศึกษาภาค กศ.บป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในวันที่ 17 สิงหาคม 2551

กลุ่มที่ 3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกกตู อำเภอมือง จังหวัดเลย จำนวน 10 คน ในวันที่ 5 กันยายน 2551

ตอนที่ 3 ความคาดหวังของผู้ฟังต่อรูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ในประเด็นดังนี้

รูปแบบรายการที่คาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น (ตารางที่ 4.22) ได้แก่

ข้อ 1. รายการพูดคุย ที่มีเนื้อหาเช่นข่าว สารความรู้ การเกษตร สุขภาพ อนามัย

เนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น (ตารางที่ 4.23) ได้แก่

ข้อ 1. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาอะไรก็ได้ ทั่วๆไป

ข้อ 2. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย เช่นคำศัพท์ภาษาถิ่นเลย

ข้อ 3. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น

ข้อ 4. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อ 5. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับนิทาน และสุภาษิตคำพังเพย

ข้อ 6. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องชาวบ้าน เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติ

สอนใจ

ตอนที่ 4 ทักษะคิด ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย (ตารางที่ 4.26) ได้แก่

ข้อ 4. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีทักษะการใช้ภาษาดีเช่นพูดชัดถ้อยชัดคำเมื่อพูดภาษาไทยกลาง ไม่พูดเพี้ยนหรือไม่ใช้คำไทยกลางผสมเมื่อพูดภาษาถิ่น

ข้อ 5. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุขตลก สนุก น่าติดตาม

ข้อ 6. ท่านพึงพอใจรายการที่ผู้ดำเนินรายการพูดคุยเป็นภาษาไทยกลาง สลับกับภาษาถิ่นเลยและถิ่นอีสาน (ไทใต้)

เหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย (ตารางที่ 4.27) ได้แก่

ข้อ 1. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเพราะทำให้ท่านเข้าใจง่ายกว่าภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้)

ข้อ 2. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเพราะทำให้ท่านเข้าใจง่ายกว่าภาษาไทยกลาง

ข้อ 3. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย

ข้อ 4. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย สลับกับภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) และภาษาไทยกลางเพราะแสดงถึงความสามารถของนักจัดรายการในการสื่อสารกับผู้ฟังที่ใช้ภาษาถิ่นแตกต่างกัน

การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากการวิจัยต่างๆ การสังเกต ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎี และการสัมภาษณ์ และอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามจากการทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร พฤติกรรมการรับฟัง

สื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น รูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลย ทักษะคิด ความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย จนได้แบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบวัดผลครั้งเดียว (One-Shot Case Study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ผู้ฟังวิทยุท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย จาก 14 อำเภอ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 614,695 คน
2. รายการที่ออกอากาศจากสถานีวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลย 5 สถานี ได้แก่
 1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย ระบบ AM ทดลองส่งกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz
 2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz
 3. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz
 4. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ FM ความถี่ 92.5 MHz
 5. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ซึ่งรับฟังรายการวิทยุท้องถิ่น จำนวน 400 คน โดยในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน รัฐนิติ รอดเจริญ, 2548) ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ร้อยละ 95 และกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
แทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{614,695}{1 + 614,695 (0.05)^2}$$

$$= 399.73$$

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เพื่อแบ่งพื้นที่ในเขตจังหวัดเลย ออกเป็นกลุ่มๆ โดยแบ่งตามเขตการปกครองระดับอำเภอ ซึ่งมีทั้งสิ้น 14 อำเภอ ดังนี้

1. เชียงคาน
2. วังสะพุง
3. ด่านซ้าย
4. ท่าลี่
5. นาแห้ว
6. ปากชม
7. ผาขาว
8. ภูเรือ
9. นาด้วง
10. ภูกระดึง
11. ภูหลวง
12. อำเภอเอราวัณ
13. อำเภอหนองหิน
14. เมืองเลย

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportionate Stratified Sampling) เพื่อให้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ} = \frac{\text{ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา} \times \text{จำนวนประชากรทั้งหมดในอำเภอ}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดเลย}}$$

ตารางที่ 3.1
แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ

ลำดับที่	เขตพื้นที่	ประชากรทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง
1	เขียงคาน	59,243	39
2	วังสะพุง	108,722	71
3	ด่านซ้าย	49,999	33
4	ท่าลี่	27,310	18
5	นาแห้ว	11,122	7
6	ปากชม	38,568	25
7	ผาขาว	40,320	26
8	ภูเรือ	20,849	13
9	นาด้วง	25,525	17
10	ภูกระดึง	33,497	21
11	ภูหลวง	23,234	15
12	เอราวัณ	34,887	23
13	หนองหิน	23,461	15
14	เมืองเลย	117,958	77
รวม		614,695	400

กรมการปกครอง ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2550

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเฉพาะผู้ฟังที่เปิดรับวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอต่างๆ ในจังหวัดเลย

ขั้นที่ 4 สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ฟังรายการวิทยุท้องถิ่น ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในแต่ละพื้นที่ ให้ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Closed-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) โดยที่เนื้อหาของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลย

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลย

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นสามประเภทคือ

1. จากการสัมภาษณ์และอภิปรายกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยสามกลุ่ม

2. ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเฉพาะผู้ฟังที่เปิดรับวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอต่างๆ ทั้ง 14 อำเภอ ในจังหวัดเลย และทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้แต่ละพื้นที่ รวมทั้งสิ้น 400 ชุด แล้วแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบด้วยตัวเอง หรือสัมภาษณ์ตามคำถามในแบบสอบถาม หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถอ่าน เขียนเองได้ หรืออายุมาก มีปัญหาด้านการมองเห็น

ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม -15 ธันวาคม 2551 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้นสองเดือน

3. จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมได้แก่ คุณสมฤทธิ์ สุภามา วัฒนธรรมจังหวัดเลย และผู้ปฏิบัติงานด้านสื่อได้แก่คุณ จิราภรณ์ นิยมตรง นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา แล้วจึงนำแบบสอบถามทั้ง 400 ชุด มาลงรหัส (Coding) โดยจัดชุดแบบสอบถามเป็นอำเภอเรียงกันทั้ง 14 อำเภอ ในโปรแกรม Excel เพื่อเป็นฐานข้อมูล แล้วเปลี่ยนสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ที่เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณได้ จากนั้นได้นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางสถิติ เพื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของแบบสอบถาม (Construct Validity) รวมทั้งเนื้อหาและภาษาที่ใช้ (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนของประเด็นคำถาม และทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาทำการทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง โดยใช้สูตร Coefficient alpha ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อถือ 0.703

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำสถิติดังต่อไปนี้มาวิเคราะห์ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้ในการอธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ และภูมิหลังวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการรับฟังวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลย ความคาดหวัง ทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลย ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น
จังหวัดเลยจากสภาพความเป็นจริง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการของสถานี
วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

สถานี	จำนวนรายการที่ ออกอากาศ	จำนวนรายการที่ ใช้ภาษาถิ่นเลย	ร้อยละ ของ รายการที่ ออกอากาศ
1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz	65 (41.14)	2 (16.67)	3.08
2. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz	26 (16.46)	2 (16.67)	7.69
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การอสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz	16 (10.13)	1 (8.33)	6.25
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ FM ความถี่ 90.25 MHz	51 (32.28)	7 (58.33)	13.73
รวม	158	12	7.59

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่าสถานีทั้งสี่แห่งมีการใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 12 รายการ จากจำนวน 158 รายการ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าร้อยละของจำนวนรายการที่ออกอากาศ พบว่าสถานีที่มีจำนวนรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยมากที่สุด คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่ง

กระจายเสียง ระบบ FM ความถี่ 90.25 MHz คิดเป็นร้อยละ 13.73 สถานีที่มีรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในระดับรองลงมา คือ สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz คิดเป็นร้อยละ 7.69 และ สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz คิดเป็นร้อยละ 6.25 สถานีที่มีรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในระดับน้อย ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz คิดเป็นร้อยละ 3.08

รายการที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยแบ่งเป็น

1. รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ มีทั้งสิ้น 4 สถานี ได้แก่

1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz ได้แก่รายการพูดจาภาษาไทย และรายการออนซอนลูกทุ่ง

1.2 สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM 90.0 MHz ได้แก่ รายการ อสม. พบประชาชน และรายการ อบต. ศรีสองรักพบประชาชน

1.3 สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz ได้แก่รายการลูกทุ่งเมืองเลย

1.4 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz ได้แก่ รายการคุยข่าวชาวบ้าน ลูกทุ่งชายแดน สาระบันเทิง เพลงดังฟังสบาย ปจว.พบประชาชน ลูกทุ่งบันเทิง มาตามนัด

ส่วนสถานีที่ไม่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเลยคือสถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ FM ความถี่ 92.5 MHz

2. รายการที่ส่วนท้องถิ่นผลิตเองได้แก่

2.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz ได้แก่รายการข่าวท้องถิ่น ออนซอนลูกทุ่ง เฮฮาประสาคนตรี เพลงดังในอดีต เปิดเพลงให้ฟัง เพื่อชีวิต สาระสารพัน ธกส.เพื่อคุณ รัฐสภาของเรา รายการจากส่วนราชการ เพื่อนใจวัยเรียน เปิดกรุเพลงเก่า เมืองเลยรอบสี่ปาดาร์ กศน. พบประชาชน ผู้ว่าพบประชาชน ข่าวสารและการเมือง รายการเปิดเพลงให้ฟัง รายการพูดจาภาษาไทย รายการออนซอนลูกทุ่ง และรายการอนามัยใกล้ตัว

2.2 สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM 90.0 MHz ได้แก่ รายการ อสม. พบประชาชน รายการ อบต. ศรีสองรักพบประชาชน รายการไทยลูกทุ่ง เพลงรักจากซอพี่ สมนไพรซ่าง 9 เข็อก ไทยลูกทุ่ง ฟลอร่ามิวสิค

2.3 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอด่านซ้าย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz ได้แก่รายการธรรมะรับอรุณ, สารคดีเฉลิมพระเกียรติ, สารະนำรู้สู่ชุมชน รายการคุยข่าวชาวบ้าน นายอำเภอด่านซ้ายพบประชาชน สุขภาพคนด่านซ้าย นานาสาระ ผู้ว่าเลยพบประชาชน เทศบาลตำบลด่านซ้ายพบประชาชน คลื่นเสียงศรีสองรักสู่ชุมชน หน้าต่างสังคม สาระบันเทิง ลูกทุ่งชายแดน สารพันสาระ สาระนำรู้จาก กศน. สภอ. ด่านซ้ายพบประชาชน คุยกับปศุสัตว์ ปวจ.พบประชาชน สุขภาพดีมีสุข คลื่นใส่วัยทีน เกาะติดรัฐสถานการณ์ จากใจ ธกส. ลูกทุ่งบันเทิง หมอลำเรื่องต่อกลอน ข่าวท้องถิ่น เพลงไทยสากล รัฐสภาของเรา วันอาทิตย์คิดถึงกัน เพื่อนเพื่อเพื่อน ลูกทุ่งเกษตร เกลียวสัมพันธ์ เพลงลูกกรุง มาตามนัด เพลงก่อนนิทรา เพลงดังฟังสบาย

2.4 สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz ได้แก่รายการโมเดิร์นเรดิโอ ลูกทุ่งเมืองเลย และอสมท. เพื่อชุมชน

2.5 สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ FM ความถี่ 92.5 MHz ได้แก่รายการลูกทุ่งออนแอร์

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนเวลาของรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

สถานี	จำนวนเวลาที่ใช้ในการออกอากาศ (นาที่/วัน)	จำนวนเวลาที่ใช้ภาษาถิ่นเลย (นาที่)	ร้อยละของเวลาที่ออกอากาศ
1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz	1,200	90	7.50
2. สถานีวิทยุกองทัพอากาศที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz	1,200	60	5.00
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การอสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz	1,200	205	17.08
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ FM ความถี่ 90.25 MHz	1,200	320	26.66
รวม		675	

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาจำนวนเวลาของรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยพบว่า สถานีวิทยุต่างๆ ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเป็นระยะเวลา 675 นาทีต่อวัน จากระยะเวลาในการออกอากาศโดยเฉลี่ย 20 ชั่วโมงต่อวัน หรือคิดเป็น 1,200 นาทีต่อวัน

เมื่อพิจารณาแต่ละสถานีพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ FM ความถี่ 90.25 MHz มีระยะเวลาที่ใช้ภาษาถิ่นเลยมากที่สุด 320 นาที คิดเป็นร้อยละ 26.66 รองลงมา คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz มีระยะเวลาที่ใช้ภาษาถิ่นเลย 205 นาที คิดเป็นร้อยละ 17.08 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz มีระยะเวลาที่ใช้ภาษาถิ่นเลย 90 นาที คิดเป็นร้อยละ 7.50 และสถานีวิทยุกองทัพอ

ภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz มีระยะเวลาที่ใช้ในภาษาถิ่นเลยในการ
ออกอากาศน้อยที่สุด 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 5.00

ศูนย์วิทยุทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตารางที่ 4.3 แสดงระยะเวลาในการออกอากาศของรายการวิทยุแต่ละสถานี
ที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของแต่ละสถานี**

สถานี	รายการ วัน และเวลาที่ออกอากาศต่อวัน				
	รายการ	วันที่ ออกอากาศ	ช่วงเวลา	ระยะเวลา (นาที)	ร้อยละ
1. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 95.25 MHz	1.1 พูดจาภาษาไทย	เสาร์	06.00-06.30	30	2.50
	1.2 ออนซอนลูกทุ่ง	จันทร์-ศุกร์	14.00-15.00	60	5.00
2. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz	2.1 อสม.พบประชาชน	จันทร์	21.30-22.00	30	2.50
	2.2 อบต.ศรีสองรักพบ ประชาชน	เสาร์	21.30-22.00	30	2.50
3. สถานีวิทยุกระจายเสียง องค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz	3.1 ลูกทุ่งเมืองเลย	เสาร์-อาทิตย์	08.35-12.00	205	17.08
4. สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทยอำเภอด่าน ซ้าย ระบบ AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ FM ความถี่ 90.25 MHz	4.1 คูยข้าวชาวบ้าน	จันทร์-ศุกร์	06.30-07.00	30	2.50
	4.2 ลูกทุ่งชายแดน	จันทร์-ศุกร์	11.10-12.00	50	4.17
	4.3 สารบันเทิง	เสาร์-อาทิตย์	10.10-11.00	50	4.17
	4.4 เพลงดังฟังสบาย	เสาร์	11.10-12.00	50	4.17
	4.5 ปวจ.พบประชาชน	พฤหัสบดี	14.10-14.30	20	1.67
	4.6 ลูกทุ่งบันเทิง	จันทร์ พุธ ศุกร์	15.00-16.00	60	5.00
	4.7 มาตามนัด	จันทร์-ศุกร์	22.00-23.00	60	5.00
รวม	12			675	

จากตารางที่ 4.3 เมื่อพิจารณาระยะเวลาของรายการวิทยุที่ใช้ภาษาถิ่นเลยแต่ละรายการของสถานีต่างๆ จะพบว่า

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz มีเพียง 2 รายการเท่านั้นที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ คือ รายการพูดจาภาษาไทย ออกอากาศทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 06.00 – 06.30 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการ

ออกอากาศ 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 2.50 ของระยะเวลาในการดำเนินรายการทั้งหมด และรายการออนซอนลูกทุ่ง ออกอากาศวันจันทร์ – วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 14.00 – 15.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของระยะเวลาในการดำเนินรายการทั้งหมด

2. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.0 MHz มีรายการที่ทางสถานีดำเนินรายการทั้งหมด 26 รายการ แต่มีเพียง 2 รายการเท่านั้นที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ คือ รายการ อสม. พบประชาชน ออกอากาศทุกวันจันทร์ ตั้งแต่เวลา 21.30 – 22.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 2.50 ของระยะเวลาในการดำเนินรายการทั้งหมด และรายการ อบต. ศรีสองรักพบประชาชน ออกอากาศทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 21.30 – 22.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 2.50 ของระยะเวลาในการดำเนินรายการทั้งหมดเช่นกัน

3. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz มีรายการที่ทางสถานีดำเนินรายการทั้งหมด 16 รายการ แต่มีเพียง 1 รายการเท่านั้นที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ คือ รายการลูกทุ่งเมืองเลย ซึ่งออกอากาศวันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น. คิดเป็นร้อยละ 6.25 ของสถานีทั้งหมด และเมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาการออกอากาศของสถานี พบว่ามีการออกอากาศ 205 นาที คิดเป็นร้อยละ 17.08

4. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz รายการที่ทางสถานีดำเนินรายการทั้งหมด 51 รายการ แต่มีเพียง 7 รายการเท่านั้นที่ใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ ได้แก่ รายการคุยข่าวชาวบ้าน ออกอากาศทุกวันจันทร์ – วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 06.00 – 07.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 2.50 ของระยะเวลาในการดำเนินรายการทั้งหมด รายการลูกทุ่งชายแดน ออกอากาศทุกวันจันทร์ – วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 11.10 – 12.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 50 นาที คิดเป็นร้อยละ 4.17 รายการสารบันเทิง ออกอากาศวันเสาร์ – วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 10.10 – 11.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 50 นาที คิดเป็นร้อยละ 4.17 รายการเพลงดังฟังสบาย ออกอากาศทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 11.10 – 12.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 50 นาที คิดเป็นร้อยละ 4.17 รายการปจว.พบประชาชน ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 14.10 – 14.30 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 20 นาที คิดเป็นร้อยละ 1.67 รายการลูกทุ่งบันเทิง ออกอากาศทุกวันจันทร์ พุธ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.00 – 16.00 น. ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 5.00 และรายการมาตามนัด ออกอากาศทุกวันจันทร์ - วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 22.00 – 23.00 น.

ซึ่งมีระยะเวลาในการออกอากาศ 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของระยะเวลาในการดำเนินรายการทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาเรื่อง ทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์และภูมิหลังวัฒนธรรมทางภาษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และลักษณะการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลย โดยกลุ่มตัวอย่างในที่นี่ คือ ประชากรจังหวัดเลย ข้อมูลในส่วนนี้จะแสดงผลเป็นค่าความถี่และร้อยละ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และลักษณะการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลย รายละเอียดดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ชาย	199	49.8	50.5
	หญิง	195	48.8	49.5
	Total	394	98.5	100.0
Missing	System	6	1.5	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า เพศชายมากกว่าเพศหญิง ในจำนวนนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ มีประชากรเพศชาย จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 และเพศหญิง จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ต่ำกว่า 18 ปี	25	6.3	6.3
	18-29 ปี	66	16.5	16.5
	30-39 ปี	115	28.8	28.8
	40-49 ปี	113	28.3	28.3
	50-59 ปี	58	14.5	14.5
	60 ปีขึ้นไป	23	5.8	5.8
	Total	400	100.0	100.0

จากข้อมูลตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่พึงวิฤกษ์กระจายเสียงท้องถิ่นมากที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างวัยทำงาน ที่มีอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8 ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 40-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.3 กลุ่มตัวอย่างที่พึงวิฤกษ์กระจายเสียงท้องถิ่นน้อยคือกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23

ตารางที่ 4.6 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ไม่เคยเข้าโรงเรียน	5	1.3	1.3
	ไม่เคยเข้าโรงเรียนแต่อ่านออกเขียนได้	8	2.0	2.1
	จบป. 4 เดิม หรือ ป.6	58	14.5	14.9
	จบป. 7 หรือ ม.ศ. 3 เดิม หรือ มัธยมศึกษาตอนต้น	53	13.3	13.6
	จบ ม.ศ. 5 หรือ ม.8 เดิม หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. , ปวท.	104	26.0	26.7
	จบอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	8	2.0	2.1
	จบอนุปริญญาตรี, ปวส.	23	5.8	5.9
	จบปริญญาตรี	117	29.3	30.0
	จบสูงกว่าปริญญาตรี	13	3.3	3.3
	นักธรรมเปรียญการศึกษาทางศาสนา	1	0.3	0.3
	Total	390	97.5	100.0
Missing	System	10	2.5	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.6 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ถึงร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ มีการศึกษาอยู่ในระดับ ม.ศ. 5 หรือ ม.8 เดิม หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช., ปวท. คิดเป็นร้อยละ 26.7 จบ ป. 4 เดิม หรือ ป.6 คิดเป็นร้อยละ 14.9 จบ ป. 7 หรือ ม.ศ. 3 เดิม หรือมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 13.6 จบอนุปริญญาตรี, ปวส. คิดเป็นร้อยละ 5.9 จบสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.3 จบอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า และไม่เคยเข้าโรงเรียนแต่อ่านออกเขียนได้ มีอัตราส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ 2.1 และไม่เคยเข้าโรงเรียนเลย คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.7 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	แม่บ้าน	26	6.5	6.6
	ว่างงาน	8	2.0	2.0
	ทำไร่, ทำนา, ทำสวน	103	25.8	26.2
	นักเรียน/นักศึกษา	42	10.5	10.7
	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	122	30.5	31.0
	ลูกจ้างประจำ	34	8.5	8.7
	ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	34	8.5	8.7
	รับจ้างทั่วไป	18	4.5	4.6
	อื่นๆ	6	1.5	1.5
	Total	393	98.3	100.0
Missing	System	7	1.8	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.7 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน คิดเป็นร้อยละ 26.2 นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.7 และกลุ่มตัวอย่างอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ระบุอาชีพ ถือว่ามีน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.5

ตารางที่ 4.8 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อปี	54	13.5	14.7
	10,000-20,000 บาท ต่อปี	45	11.3	12.2
	20,000-30,000 บาท ต่อปี	41	10.3	11.1
	30,000-40,000 บาท ต่อปี	52	13.0	14.1
	มากกว่า 40,000 บาท ต่อปี	176	44.0	47.8
	Total	368	92.0	100.0
Missing System		32	8.0	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.8 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 47.8 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จปฐ. ที่กำหนดไว้ 20,000 บาท ในขณะที่ระดับรายได้อื่นๆ มีไม่ต่างกันมากนัก และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,000-30,000 บาท ต่อปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.1

จปฐ. คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็น ของคนในครัวเรือนด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรจะมีคุณภาพชีวิตในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร โดยข้อมูลถูกจัดเก็บทุกครัวเรือนทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา

ตารางที่ 4.9 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	จังหวัดเลย	305	76.3	79.2
	จังหวัดอื่น	80	20.0	20.8
	Total	385	96.3	100.0
Missing	System	15	3.8	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามภูมิลำเนาเดิม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัดเลยคิดเป็นร้อยละ 79.2 จังหวัดอื่น คิดเป็นร้อยละ 20.8

ตารางที่ 4.10 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และที่อื่นๆ

		Frequency (person)	Valid Percent
Valid	ถิ่นเลย (ไทยเลย)	226	51.01
	ถิ่นอีสาน (ไทใต้)	47	10.06
	ไทยกลาง	57	12.87
	ถิ่นเลย (ไทยเลย) และไทยกลาง	88	19.86
	ผสมทุกภาษา (ถิ่นเลย ถิ่นอีสาน และไทยกลาง)	23	5.19
	ภาษาใต้	1	0.23
	ภาษาเหนือ	1	0.23
Total		443	100.0

จากข้อมูลตารางที่ 4.10 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบมากกว่า 1 ข้อ รวมจำนวน 443 ข้อ เมื่อจำแนกตามภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และที่อื่นๆ พบว่า จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน มีจำนวนประชากรที่พูดภาษาถิ่นเลย (ไทยเลย) มากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือพูดภาษาถิ่นเลย (ไทยเลย) และไทยกลาง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 19.86 สอดคล้องกับภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างที่ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเลย

กลุ่มตัวอย่างพูดไทยกลาง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 12.87 พูดภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 10.16 และพูดผสมทุกภาษา (ถิ่นเลย ถิ่นอีสาน และไทยกลาง) จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.19 ทั้งนี้มีประชากรที่พูดภาษาใต้ จำนวน 1 คน และภาษาเหนือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 เท่ากัน

ตารางที่ 4.11 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลย

		Frequency (person)	Valid Percent
Valid	ครอบครัว	283	64.17
	เพื่อน	92	20.86
	โรงเรียน	42	9.52
	ไม่ได้พูดภาษาถิ่นเลย	24	5.44
Total		400	

จากข้อมูลตารางที่ 4.11 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามลักษณะการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลย พบว่า จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน มีการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลยจากครอบครัวมากที่สุด จำนวน 283 คน

ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของกลุ่ม ตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย โดยจำแนกตามการรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย รายการที่ชอบฟัง ความถี่ในการรับฟัง จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการรับฟังแต่ละวัน ช่วงเวลา รูปแบบในการเปิดฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ลักษณะของการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น และรายการต่างๆ ที่ทางคลื่นสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จัดขึ้นโดยใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการ

ตารางที่ 4.12 แสดงร้อยละความถี่ในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น
จังหวัดเลย

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ฟังทุกวัน	61	15.3	15.9
	ฟังบ่อย (5-6 วัน/สัปดาห์)	43	10.8	11.2
	ฟังบ้าง (3-4 วัน/สัปดาห์)	168	42.0	43.8
	ไม่ค่อยได้ฟัง (1-2 วัน/สัปดาห์)	112	28.0	29.2
	Total	384	96.0	100.0
Missing	System	16	4.0	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.12 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามความถี่ในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความถี่ในการรับฟังอยู่ในระดับฟังบ้าง (3-4 วัน/สัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา ไม่ค่อยได้ฟัง (1-2 วัน/สัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 29.2 ฟังทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 15.9 ฟังบ่อย (5-6 วัน/สัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 11.2

ตารางที่ 4.13 แสดงร้อยละจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียง
ท้องถิ่นจังหวัดเลยในแต่ละวัน

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ต่อวัน	152	38.0	40.3
	1-3 ชั่วโมง ต่อวัน	159	39.8	42.2
	4-6 ชั่วโมง ต่อวัน	42	10.5	11.1
	7-10 ชั่วโมง ต่อวัน	16	4.0	4.2
	มากกว่า 10 ชั่วโมง ต่อวัน	8	2.0	2.1
	Total	377	94.3	100.0
Missing System		23	5.8	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในแต่ละวัน พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากใช้เวลาฟังรายการในแต่ละวันน้อย โดยฟังรายการเฉลี่ย 1-3 ชั่วโมง ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมา ใกล้เคียงกับการฟัง เฉลี่ยน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ต่อวัน ซึ่งถือว่าน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 40.3

กลุ่มตัวอย่างที่รับฟังรายการวิทยุมาก เฉลี่ย 4-6 ชั่วโมง ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 11.1 เฉลี่ย 7-10 ชั่วโมง ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 4.2 และเฉลี่ยมากกว่า 10 ชั่วโมง ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 2.1 มีสัดส่วนน้อยที่สุด เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงร้อยละของผู้ฟังในแต่ละช่วงเวลาในการรับฟังรายการ
วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

		Frequency (person)	Percent
Valid	เช้ามืด (04.00-06.00 น.)	46	7.99
	เช้า (06.00 -09.00 น.)	94	16.32
	สาย (09.00 -12.00 น.)	88	15.28
	กลางวัน (12.00 -13.00 น.)	109	18.92
	บ่าย (13.00 -16.00 น.)	77	13.37
	เย็น (16.00 -18.00 น.)	60	10.42
	ค่ำ (18.00 - 21.00 น.)	46	7.99
	ดึก (21.00 - 24.00 น.)	40	6.94
	ทุกช่วง (05.00-24.00 น.)	16	2.78

กลุ่มตัวอย่างตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากข้อมูลตารางที่ 4.14 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามช่วงเวลาในการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการช่วงเวลากลางวัน (12.00 -13.00 น.) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.92 รองลงมา ช่วงเวลาเช้า (06.00 -09.00 น.) ร้อยละ 16.32 ช่วงสาย (09.00 -12.00 น.) ร้อยละ 15.28 และช่วงเวลาอื่นๆ มีจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่รับฟังรายการไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลากลางวัน (12.00 -13.00 น.) ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการวิทยุมากที่สุด พบว่า สอดคล้องกับประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมเปิดรับฟังมากที่สุด คือ รายการประเภทข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว (ตารางที่ 4.17) ซึ่งเป็นช่วงเวลากลางวันที่ทุกสถานีมีรายการข่าว รองลงมาได้แก่ ช่วงเวลาเช้า (06.00 -09.00 น.) ซึ่งเป็นช่วงเวลามีรายการข่าวเช่นกัน

เมื่อพิจารณาลักษณะประชากรที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน มีอายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวนมากกว่า อายุ 40-49 ปี เพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ และทำไร่ทำนา ทำสวน

ตารางที่ 4.15 แสดงร้อยละ รูปแบบในการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น
จังหวัดเลย

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ฟังคนเดียว	141	35.3	37.4
	ฟังร่วมกับคนในครอบครัว	135	33.8	35.8
	ฟังร่วมกับผู้อื่น (เพื่อนบ้าน/เพื่อน ร่วมงาน)	99	24.8	26.3
	อื่นๆ	2	0.5	0.5
	Total	377	94.3	100.0
Missing	System	23	5.8	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.15 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามรูปแบบในการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีรูปแบบการรับฟังแบบฟังคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 37.4 ใกล้เคียงกับฟังร่วมกับคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 35.8 ฟังร่วมกับผู้อื่น (เพื่อนบ้าน/เพื่อนร่วมงาน) คิดเป็นร้อยละ 26.3 และรูปแบบอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 4.16 แสดงร้อยละลักษณะการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น
จังหวัดเลย

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	ฟังรายการเพียงอย่างเดียว	37	9.3	9.9
	ฟังไปด้วยทำงานไปด้วย	233	58.3	62.3
	ฟังผ่านๆ/ เปิดทิ้งไว้เป็นเพื่อน	102	25.5	27.3
	ฟังขณะขับรถ	2	0.5	0.5
	Total	374	93.5	100.0
Missing	System	26	6.5	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.16 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามลักษณะการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีลักษณะฟังไปด้วยทำงานไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาคือฟังผ่านๆ/ เปิดทิ้งไว้เป็นเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ฟังรายการเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 9.9 และฟังขณะขับรถ คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 4.17 แสดงร้อยละการเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น
จังหวัดเลยจากสถานีต่างๆ

สถานีวิทยุกระจายเสียง	พฤติกรรม					
	ฟังบ่อย (3)	ฟังบ้าง (2)	ไม่เคยฟัง (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 1340 KHz	11.9	51.2	36.8	100	1.75	0.65
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม.FM ความถี่ 95.25 MHz	15.98	71.1	13.1	100	2.03	0.54
3. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.0 MHz	14.9	61.4	23.7	100	1.91	0.62
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 92.5 MHz	14.4	63.8	21.8	100	1.93	0.60
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz	20.0	62.8	17.2	100	2.03	0.61
6. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม.AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม FM ความถี่ 90.25 MHz	13.5	40.5	45.9	100	1.68	0.70

จากข้อมูลตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเปิดรับฟังของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ฟังวิทยุไม่บ่อย โดยมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังอยู่ในระดับฟังบ้างมากที่สุด

สถานีที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังอยู่ในระดับฟังบ้าง คือสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม.FM ความถี่ 95.25 MHz ได้รับความนิยมนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 71.1 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการจากสถานีนี้ 2.03 รองลงมาสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz คิดเป็นร้อยละ 62.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการจากสถานีนี้ 2.03 และสถาน

วิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 92.5 MHz คิดเป็นร้อยละ 63.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการจากสถานีนี้ 1.93

สถานีที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังอยู่ในระดับไม่เคยฟัง คือสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม.AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม FM ความถี่ 90.25 MHz เนื่องจากเป็นสถานีในระดับอำเภอ ถึงแม้อยู่ในช่วงทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม FM ความถี่ 90.25 MHz ซึ่งสามารถรับฟังได้ในระดับจังหวัด แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดรับฟัง

และเมื่อเปรียบเทียบกับรายการที่มีการดำเนินรายการโดยใช้ภาษาถิ่นเลย ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบรับฟังมากที่สุด (ตารางที่ 4.18) พบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 มีรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบเปิดรับฟังมากที่สุดคือรายการลูกทุ่งเมืองเลย รายการพูดจาภาษาไทยเลย และรายการออนซอนลูกทุ่งที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz เพียงเล็กน้อย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18 แสดงร้อยละรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ขอรับฟังมากที่สุด

สถานีวิทยุกระจายเสียง/รายการ	พฤติกรรม					
	ฟังบ่อย (3)	ฟังบ้าง (2)	ไม่เคยฟัง (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz						
1. รายการพูดจากภาษาไทย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.)	12.0	58.0	30.0	100	1.82	0.62
2. รายการออนซอนลูกทุ่ง (จันทร์-ศุกร์ เวลา 14.00-15.00)	13.7	57.0	29.3	100	1.84	0.64
สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.0 MHz						
3. รายการ อสม. พบประชาชน (จันทร์ เวลา 21.30 - 22.00 น.)	9.6	51.1	39.9	100	1.70	0.63
4. รายการ อบต. ศรีสองรักพบประชาชน (เสาร์ เวลา 21.30 - 22.00 น.)	7.7	42.1	50.1	100	1.58	0.63
สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz						
5. รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.)	18.5	59.5	21.9	100	1.97	0.64
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz						
6. คู่ข่าวชาวบ้าน (จันทร์-ศุกร์ เวลา 06.30-07.00)	10.9	41.1	48.1	100	1.63	0.67
7. ลูกทุ่งชายแดน (จันทร์-ศุกร์ เวลา 11.10-12.00 น.)	11.7	41.6	46.6	100	1.65	0.68
8. สารบันเทิง (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.10-11.00 น.)	8.9	45.9	45.3	100	1.64	0.64
9. เพลงดังฟังสบาย (เสาร์ เวลา 11.10-12.00)	13.0	44.1	42.9	100	1.70	0.69
10. ปจว.พบประชาชน (พฤหัสบดี เวลา 14.10-14.30 น.)	4.4	38.1	57.5	100	1.47	0.58
11. ลูกทุ่งบันเทิง (จันทร์-พุธ-ศุกร์ เวลา 15.00-16.00)	12.6	40.6	46.8	100	1.66	0.69
12. มาตามนัด (จันทร์-ศุกร์ เวลา 22.00-23.00 น.)	7.5	36.5	56.0	100	1.51	0.63

จากข้อมูลตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมกรเปิดรับฟังรายการที่ใช้ภาษาถิ่น
เลยดำเนินรายการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังไม่บ่อย โดยรับฟังอยู่ในระดับฟังบ้าง มากที่สุด

รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบรับฟังในระดับฟังบ้างมาก
ที่สุดคือ รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.) ของสถานี
วิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz คิดเป็น
ร้อยละ 59.5 รองลงมาคือ รายการพูดจาภาษาไทยเลย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.) และรายการ
ออนซอนลูกทุ่ง (จันทร์-ศุกร์ เวลา 14.00-15.00) ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz คิดเป็นร้อยละ 58.0 และ 57.0 ตามลำดับ

รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเปิดรับฟังมากที่สุด คือ
รายการปจว.พบประชาชน (พฤหัสบดี เวลา 14.10-14.30 น.) คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ
รายการมาตามนัด (จันทร์-ศุกร์ เวลา 22.00-23.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 56.0 และรายการคุยข่าว
ชาวบ้าน (จันทร์-ศุกร์ เวลา 06.30-07.00) คิดเป็นร้อยละ 48.1 ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง
ประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ
เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.19 แสดงร้อยละรูปแบบรายการที่ชอบฟัง

รายการ	พฤติกรรม					
	ฟังบ่อย (3)	ฟังบ้าง (2)	ไม่เคยฟัง (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
1.ข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว	23.0	61.1	15.9	100	2.07	0.62
2. สารคดีสั้น	8.2	51.9	39.8	100	1.68	0.62
3. สารระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น	6.6	61.4	32.0	100	1.75	0.57
4. เพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป	22.5	58.4	19.1	100	2.03	0.65
5. ธรรมะ	9.0	52.5	38.5	100	1.70	0.62
6. สนทนา	7.2	52.2	40.6	100	1.67	0.61
7. แจ้งข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการ	43.4	49.6	7.0	100	1.64	0.61
8. สารระความรู้ทั่วไป	26.9	62.4	10.4	100	1.84	0.59
9. สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์	11.6	63.2	25.2	100	1.86	0.59

จากข้อมูลตารางที่ 4.19 จะเห็นได้ว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรับฟังรายการแต่ละประเภทไม่บ่อย โดยรับฟังอยู่ในระดับฟังบ้าง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงความนิยมแล้ว พบว่าประเภทรายการที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือ รายการข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว คิดเป็นร้อยละ 61.1 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการประเภทนี้ 2.07 รองลงมารายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 58.4 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการประเภทนี้ 2.03 และรายการสปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 63.2 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการประเภทนี้ 1.86

สำหรับประเภทรายการที่ได้รับความนิยมน้อยได้แก่รายการ แจ้งข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการ คิดเป็นร้อยละ 49.6 โดยมีค่าเฉลี่ยของการรับฟังรายการประเภทนี้ 1.64

จากตารางทั้งสามดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยลักษณะพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของกลุ่มตัวอย่างต่อประเด็น การเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยจากสถานีต่างๆรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ชอบรับฟังมากที่สุด และประเภทรายการที่ชอบฟัง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการรับฟังอยู่ในระดับ **ฟังบ้าง** มากที่สุด ดังนี้

1. การเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยจากสถานีต่างๆ เรียงตามลำดับได้แก่

1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz

1.2 สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

1.3 สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 92.5 MHz

2. รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ชอบรับฟังมากที่สุด เรียงตามลำดับได้แก่

2.1 รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.) ของสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

2.2 รายการพูดจาภาษาไทยเลย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.) และรายการออนซอนลูกทุ่ง (จันทร์-ศุกร์ เวลา 14.00-15.00) ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz

3. รูปแบบรายการที่ชอบฟัง เรียงตามลำดับได้แก่

3.1 รายการข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว

3.2 รายการเพลง/พูดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป

3.3 รายการสเปคตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 3 ความคาดหวังของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อรูปแบบรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย
รูปแบบรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย และเนื้อหาการอนุรักษ์
ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น**

พิจารณาถึงรูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย โดยจำแนกตาม รูปแบบรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการต่างๆ และเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงร้อยละรูปแบบรายการที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการ

รายการ	ความคาดหวัง			
	ต้องใช้ (3)	ควรใช้ (2)	ไม่จำเป็นต้องใช้ (1)	รวมร้อยละ
1. รายการข่าว				
1.1 รายการข่าวประจำวัน	25.4	43.4	31.1	100
1.2 รายการข่าวท้องถิ่น	41.7	50.5	7.8	100
1.3 วิเคราะห์ข่าว	33.2	41.0	25.8	100
2. สารคดีสั้น	30.4	41.7	27.9	100
3. สารระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น	36.0	45.2	18.7	100
4. เพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป	42.9	45.8	11.3	100
5. ธรรมะ	27.0	43.4	29.6	100
6. แจ้งข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการ	27.1	46.0	26.9	100
7. สารระความรู้ทั่วไป	34.0	46.7	19.3	100
8. สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์	20.7	43.2	36.1	100
9. รายการความรู้และการศึกษา	23.5	42.7	33.7	100

จากข้อมูลตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการรายการ อยู่ในระดับ**ควรใช้** มากที่สุด โดยในระดับ**ควรใช้** ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการมากที่สุด ได้แก่รูปแบบรายการข่าวท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือรายการสาระความรู้ทั่วไป และแจ้งข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการคิดเป็นร้อยละ 46.7 และ 46.0 ตามลำดับ ส่วนในระดับ**ต้องใช้** เรียงลำดับได้ดังนี้ คือรูปแบบรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่นรายการเพลงดังในอดีต ลูกทุ่งเมืองเลย คิดเป็น ร้อยละ 42.9 และรูปแบบรายการข่าวท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 41.7

รูปแบบรายการที่ควรมีการดำเนินการรายการโดยใช้ภาษาถิ่นเลยน้อยที่สุดคือ รูปแบบรายการความรู้และการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.7

ตารางที่ 4.21 แสดงร้อยละรูปแบบรายการที่คาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น

รายการ	ความคาดหวัง			
	ต้องมี (3)	ควรมี (2)	ไม่จำเป็นต้องมี (1)	รวมร้อยละ
1. รายการพุดคุย ที่มีเนื้อหาเช่นข่าว สาระความรู้ การเกษตร สุขภาพ อนามัย	41.7	45.7	12.6	100
2. สารคดีสั้น	33.1	42.2	24.7	100
3. สาระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น	38.6	50.0	11.4	100
4. เพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป	45.5	46.4	8.1	100
5. สาระความรู้ทั่วไป	36.2	52.6	11.2	100
6. สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์	33.8	52.1	14.1	100

จากข้อมูลตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่นในระดับ**ควรมี**มากที่สุด โดยในระดับ**ควรมี** คือ รายการสาระความรู้ทั่วไป เช่นรายการวัฒนธรรมสัมพันธ์ และสปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 52.6 และ 52.1 ตามลำดับ ตามมาด้วยรายการสาระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.0 ส่วนในระดับ**ต้องมี** เรียงตามลำดับได้

ดังนี้ รายการประเภทเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่นรายการเพลงดังในอดีต ลูกทุ่งเมืองเลย
ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 45.5
รองลงมารายการพุดคุย ที่มีเนื้อหาเช่นข่าว สารความรู้ การเกษตร สุขภาพอนามัย คิดเป็นร้อยละ
41.7 ส่วน

ตารางที่ 4.22 แสดงร้อยละของเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่น
เลยในรายการวิทยุท้องถิ่น

รายการ	ความคาดหวัง			
	ต้องใช้ (3)	ควรใช้ (2)	ไม่จำเป็นต้องใช้ (1)	รวมร้อยละ
1. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาอะไรก็ได้ ทั่วไป	33.5	49.4	12.5	100
2. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์คำศัพท์ ภาษาถิ่นเลย	47.3	46.5	6.2	100
3. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น	44.7	50.0	5.3	100
4. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	49.6	45.2	5.2	100
5. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับนิทาน และ สุภาษิตคำพังเพย	45.3	35.8	18.9	100
6. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องขำขัน เรื่องเล่า พื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจ	51.9	36.7	11.4	100

จากข้อมูลตารางที่ 4.22 เมื่อพิจารณาถึงประเภทของเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยใน
รายการวิทยุท้องถิ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการใช้ภาษาถิ่นเลยใน
ระดับต่างๆ ดังนี้

ประเภทของเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุ
ท้องถิ่น ในระดับ **ต้องใช้** มากที่สุดคือ ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องขำขัน เรื่องเล่า
พื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจ คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาคือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา

ท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 49.6 ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเลย คิดเป็นร้อยละ 47.3 ตามลำดับ ส่วนในระดับควรใช้ ได้แก่ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.0 ตามมาด้วยการใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาอะไรก็ได้ ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 49.5

รูปแบบรายการและเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย สามารถจัดเป็นหมวดตามระดับความคาดหวังได้ดังนี้

ต้องใช้ ได้แก่เนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเรียงลำดับ ดังนี้

1. ต้องใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องข่าวสั้น เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจ
2. ต้องใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเลย
4. ต้องใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับนิทาน และสุภาษิตคำพังเพย

ควรใช้ ได้แก่

1. รูปแบบรายการที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการ เรียงตามลำดับ ดังนี้
 - 1.1 ข่าวท้องถิ่น
 - 1.2 เพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป
 - 1.3 สาระความรู้ทั่วไป
 - 1.4 สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์
2. เนื้อหาการอนุรักษ์ที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการในวิทยุท้องถิ่น เรียงตามลำดับ ดังนี้
 - 2.1 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น
 - 2.2 เนื้อหาอะไรก็ได้ ทั่วไป

ควรมี ได้แก่

รูปแบบรายการที่คาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. เพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่น รายการเพลงดังในอดีต ลูกทุ่งเมืองเลย
2. รายการพุดคุย เช่นข่าว สาระความรู้ การเกษตร สุขภาพ อนามัย
3. รายการสาระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น รายการสาระความรู้ทั่วไป

**ตอนที่ 4 ทักษะคิด ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่น
ถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย**

เมื่อทำการวิเคราะห์ถึงทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามทัศนคติของผู้ฟังต่อภาษาถิ่นเลยที่ใช้ดำเนินรายการของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสถานีที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากที่สุด ความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย และเหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

**ตารางที่ 4.23 ทักษะคิดของผู้ฟังต่อภาษาถิ่นเลยที่ใช้ดำเนินรายการของวิทยุกระจายเสียง
ท้องถิ่นจังหวัดเลย**

ข้อความ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
1.การใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง	29.8	50.6	12.5	6.3	0.9	100.0	4.02	0.86
2.การใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความเป็นทางการเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง	25.6	47.4	17.0	8.6	1.4	100.0	3.87	0.94

จากข้อมูลตารางที่ 4.23 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยมากที่สุดต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีค่าเฉลี่ยของความเห็นด้วยอยู่ที่ 4.02 รองลงมาการใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความเป็นทางการเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.4 มีค่าเฉลี่ยของความเห็นเห็นด้วยอยู่ที่ 3.87

ตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ข้อความ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
1.ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากเพียงพอแล้ว	15.0	39.6	36.1	7.5	1.7	100.0	3.59	0.89
2.ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีรายการที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว	11.7	34.2	41.9	9.7	2.6	100.0	3.43	0.91
3.ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว	10.4	37.7	40.0	10.1	1.7	100.0	3.45	0.87

จากข้อมูลตารางที่ 4.24 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็น “ไม่แน่ใจ” ต่อประเด็น ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีรายการที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว และปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว คิดเป็นร้อยละ 41.9 และ 40.0 ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ย

ของความคิดเห็นเห็นด้วยอยู่ที่ 3.43 และ 3.45 ตามลำดับ แต่มีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วย” ในประเด็นปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากเพียงพอแล้ว คิดเป็นร้อยละ 39.6 และมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น “เห็นด้วย” อยู่ที่ 3.59

ตารางที่ 4.25 แสดงร้อยละความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสถานีที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากที่สุด

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz	32	8.0	10.3
	2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz	38	9.5	12.2
	3. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz	10	2.5	3.2
	4. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ FM ความถี่ 92.5 MHz	11	2.8	3.5
	5. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz	69	17.3	22.2
	ไม่แน่ใจ	151	37.8	48.6
	Total	311	77.8	100.0
Missing	System	89	22.3	
Total		400	100.0	

จากตารางที่ 4.25 แสดงให้เห็นว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz เป็นสถานีที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.2 รองลงมาสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz คิดเป็นร้อยละ 12.2 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz คิดเป็นร้อยละ 10.3 และสถานีที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยไม่แตกต่างกัน คือสถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ FM ความถี่ 92.5 MHz และสถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz คิดเป็นร้อยละ 3.5 และ 3.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ข้อความ	ความพึงพอใจ							
	พึงพอใจมาก (5)	พึงพอใจ (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่พึงพอใจ (2)	ไม่พึงพอใจมาก (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
1.ปัจจุบันนี้ท่านพึงพอใจรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยแล้ว	9.3	59.6	28.2	2.6	0.3	100.0	3.75	0.66
2. ปัจจุบันนี้ท่านพึงพอใจเนื้อหารายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยแล้ว	7.0	50.0	38.1	4.4	0.6	100.0	3.58	0.71
3. ท่านพึงพอใจเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลย	27.3	48.8	19.8	3.5	0.6	100.0	4.00	0.85

ข้อความ	ความพึงพอใจ							
	พึงพอใจมาก (5)	พึงพอใจ (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่พึงพอใจ (2)	ไม่พึงพอใจมาก (1)	รวมร้อยละ	\bar{x}	S.D
4. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีทักษะการใช้ภาษาดีเช่นพูดชัด ถ้อยชัดคำเมื่อพูดภาษาไทยกลาง ไม่พูดเพี้ยนหรือไม่ใช้คำไทยกลางผสมเมื่อพูดภาษาถิ่น	12.8	48.5	31.4	6.1	1.2	100.0	3.66	0.83
5. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุขตลก สนุก น่าติดตาม	18.9	52.9	23.8	3.5	0.9	100.0	3.87	0.80
6. ท่านพึงพอใจรายการที่ผู้ดำเนินรายการพูดคุยเป็นภาษาไทยกลาง สลับกับภาษาถิ่นเลยและถิ่นอีสาน (ไทใต้)	12.6	41.6	28.7	12.9	4.1	100.0	3.47	1.03

จากข้อมูลตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจ จะเห็นได้จากความพึงพอใจในเนื้อหาของรายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลย คิดเป็นร้อยละ 48.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในอยู่ที่ 4.00 รองลงมาพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุขตลก สนุก น่าติดตาม คิดเป็นร้อยละ 52.9 โดยมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในอยู่ที่ 3.87 และพึงพอใจรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 59.6 โดยมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในอยู่ที่ 3.75

ตารางที่ 4.27 เหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของ
วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ข้อความ	ความพึงพอใจ			
	ใช่ (3)	ไม่ใช่ (2)	ไม่แน่ใจ (1)	รวมร้อยละ
1. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย ดำเนินรายการเพราะทำให้ท่านเข้าใจง่าย กว่าภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้)	66.6	22.8	10.7	100.0
2. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย ดำเนินรายการเพราะทำให้ท่านเข้าใจง่าย กว่าภาษาไทยกลาง	58.1	31.7	10.2	100.0
3. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย เพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย	82.1	10.3	7.6	100.0
4. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย สลับกับภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) และ ภาษาไทยกลางเพราะแสดงถึงความสามารถ ของนักจัดรายการในการสื่อสารกับผู้ฟังที่ใช้ ภาษาถิ่นแตกต่างกัน	50.9	39.6	9.5	100.0
5. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยสลับ กับภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) และภาษาไทย กลางเพราะผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดเลยมีภูมิลำเนาและใช้ภาษาถิ่น แตกต่างกัน	57.2	28.7	14.1	100.0
6. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย เพราะทำให้ท่านรู้สึกถึงความเป็นพวกพ้อง ความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกันของจังหวัดเลย	69.0	19.8	11.2	100.0

ข้อความ	ความพึงพอใจ			
	ใช่ (3)	ไม่ใช่ (2)	ไม่แน่ใจ (1)	รวมร้อยละ
7. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย เพราะทำให้ท่านรู้สึกถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่น จังหวัดเลย	74.1	18.5	7.4	100.0
8. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย ดำเนินรายการเพราะทำให้ท่านมั่นใจในการพูดคุยกับผู้ดำเนินรายการ	64.9	22.3	12.8	100.0
9. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย ดำเนินรายการเพราะมีความเป็นกันเองและทำให้ท่านอยากมีส่วนร่วมในรายการ	64.3	21.4	14.3	100.0

จากข้อมูลตารางที่ 4.27 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและให้เหตุผลของความพึงพอใจอยู่ในระดับใช่ โดยเหตุผลด้านรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย มีระดับความพึงพอใจในเหตุผลสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 82.1 รองลงมา เหตุผลด้านรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 74.1 เหตุผลด้านรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความ เป็นพวกพ้อง ความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกันของจังหวัดเลย คิดเป็นร้อยละ 69.0 และเหตุผลด้านรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเพราะทำให้เข้าใจง่ายกว่าภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) คิดเป็นร้อยละ 66.6 ในขณะที่เหตุผลของความพึงพอใจนอกเหนือจากที่กล่าวมามี นัยสำคัญไม่แตกต่างกันมากนัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ฟังต่อประเด็น บทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของ วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย และเหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการ อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมี ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจ โดยมีเหตุผลของความพึงพอใจอยู่ในระดับ ใช้นี้ สามารถจัดเป็น หมวดตามระดับความพึงพอใจ และระดับของเหตุผลความพึงพอใจ ได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดเลย เรียงตามลำดับดังนี้

พึงพอใจ

1.1 เนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่น เลย

1.2 รายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมี ความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุกตลก สนุก น่าติดตาม

1.3 รูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน

2. เหตุผลของความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของ วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย เรียงตามลำดับดังนี้

ใช้

2.1 พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย

2.2 พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความมีตัวตน ความ ภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลย

2.3 พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความเป็นพวกพ้อง ความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกันของจังหวัดเลย

2.4 พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเพราะทำให้เข้าใจง่ายกว่า ภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้)

ตารางที่ 4.28 แสดงร้อยละของภาษาที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในรายการวิทยุกระจายเสียง
ท้องถิ่นจังหวัดเลย

ภาษาที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาถิ่นเลย (ไทยเลย)	264	66
ภาษาไทยกลาง (กรุงเทพ)	71	17.75
ภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้)	47	11.75
ไม่ตอบ	18	4.5
รวม	100	100

จากกลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามภาษาที่พึงพอใจ
ในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย พบว่าจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน มีความ
พึงพอใจที่ใช้ภาษาถิ่นเลย (ไทยเลย) ในการดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมากที่สุด
จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมาคือภาษาไทยกลาง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ
17.75 และภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น

ตารางที่ 4.29 แสดงร้อยละ ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	เห็นด้วย	163	40.8	49.4
	ไม่เห็นด้วย	167	41.8	50.6
	Total	330	82.5	100.0
Missing System		70	17.5	
Total		400	100.0	

จากข้อมูลตารางที่ 4.29 กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 50.6 ใกล้เคียงกับ เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 49.4 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย ดังนี้

1. บางรายการก็ควรเป็นภาษากลาง เพราะอาจมีข่าวสารหรือการสื่อสารที่เป็นภาษาของทางการหรือภาษาราชการเพื่อการสื่อความหมายที่ถูกต้องชัดเจนแต่ควรเป็นภาษากลางเพราะเข้าใจง่ายกว่าเช่นเนื้อหาข่าว

2. มีคนจากภูมิลำเนาอื่นหรือภาคอื่นมาทำงานในพื้นที่ไม่นานนักอาจยังไม่เข้าใจภาษาท้องถิ่น จนกว่าจะมีการเรียนรู้

3. บางรายการมีความสากในการสื่อสารจึงไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยเลยหมด เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น

4. เนื่องจากมีผู้ฟังหลากหลาย ควรมีบางรายการที่ควรเสนอเป็นภาษากลางเพื่อความเป็นมาตรฐานและเข้าใจความหมายเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยได้ให้ความคิดเห็น ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

1. ฟังง่าย เข้าใจง่าย

2. เป็นกันเอง

3. เป็นการอนุรักษ์ภาษาของท้องถิ่น

4. ที่นี้เมืองเลยชาวบ้านไปต่างถิ่นเขาก็ต้องฟังภาษาอื่น คนอื่นมาเมืองเลยก็ต้องฟังภาษาเลยถ้าไม่รู้เรื่องก็ต้องศึกษาดูเอา

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคิด/ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรและพฤติกรรมการรับฟังของผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟังส่วนใหญ่ในจังหวัดเลยต่อรูปแบบและเนื้อหาของรายการที่มีการนำภาษาถิ่นเลยมาใช้ในการดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาทัศนคติ/ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
4. เพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการให้สอดคล้องกับบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้เป็นใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และปริมาณ โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพจากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และจากการอภิปรายกลุ่ม จำนวนสามกลุ่ม กลุ่มละเจ็ดถึงสิบคนเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม และโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัย คือประชาชนชาวจังหวัดเลย ที่มีอายุตั้งแต่ต่ำกว่า 18 ถึงมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน รัฐนิติ รอดเจริญ, 2548) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 3 รูปแบบรายการและเนื้อหารายการที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ตอนที่ 4 ทศนคติและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

แบบสอบถามสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และจากการสัมภาษณ์ และอภิปรายกลุ่มเพื่อตอบคำถามโจทย์การวิจัย โดยประเด็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ความคิดเห็น และความพึงพอใจนั้น ผู้วิจัยได้ประเด็นเพื่อสร้างแบบสอบถามส่วนหนึ่งจากการสัมภาษณ์และอภิปรายกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด เช่นความหมายของการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย เนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น ตลอดจนสถานภาพการใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มผู้ฟังที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนปรับปรุง แก้ไข และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตลอดจนความครบถ้วนของประเด็นคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และผ่านความเชื่อถือได้ (reliability) จนสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ ซึ่งคำนวณโดยการใส่สูตร Taro Yamane (รัชนีตรี รอดเจริญ, 2548 อ้างแล้ว) ที่กำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ร้อยละ 95 และกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ร้อยละ 5 หรือ 0.05

ในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 2 เดือน สำหรับการประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย และการอภิปรายที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางประชากร

จากข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์และภูมิหลังวัฒนธรรมทางภาษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และลักษณะการเรียนรู้ภาษาถิ่นเลย ของประชากรจังหวัดเลย พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกันโดยมีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยทำงานคือ 30 – 49 ปี และ 50-59 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการและทำไร่ ทำนา ทำสวน และมีรายได้ต่อปีค่อนข้างดีคือมากกว่า 40,000 บาทต่อปีขึ้นไป ซึ่งเกินมาตรฐาน จปฐ. ซึ่งกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพความจำเป็นในการดำรงชีวิตไว้ที่ 20,000 บาทต่อปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดเลย และใช้ภาษาถิ่นเลยในชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เรียนรู้ภาษาถิ่นเลยจากครอบครัว

2. พฤติกรรมการรับฟัง

กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ มีการรับฟังรายการจากวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย สถานีต่างๆ อยู่ในระดับฟังบ้าง โดยเปิดรับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz มากที่สุด ความถี่ในการรับฟังคือ 3-4 วัน/สัปดาห์ และฟังรายการเฉลี่ย 1-3 ชั่วโมง ต่อวัน ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ฟังเฉลี่ยน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน โดยช่วงเวลาที่ฟังมากที่สุดคือช่วงเวลากลางวัน (12.00 -13.00 น.) รองลงมาคือช่วงเวลาเช้า (06.00 -09.00 น.) มีรูปแบบการรับฟังแบบฟังคนเดียวมากที่สุด โดยส่วนใหญ่จะฟังไปด้วยทำงานไปด้วย รายการที่นิยมรับฟังมากที่สุดคือประเภทรายการข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว รองลงมาคือประเภทรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป ส่วนรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยที่ชอบฟังมากที่สุดคือรายการลูกทุ่งเมืองเลย ของสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

3. รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังเป็นอย่างไ

3.1 รูปแบบรายการ

รูปแบบรายการข่าวท้องถิ่น **ควรใช้** ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป รูปแบบรายการสาระความรู้ทั่วไป และรูปแบบสเปดโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

3.2 รูปแบบรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย

รูปแบบรายการประเภทเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่นรายการเพลงดังในอดีต ลูกทุ่งเมืองเลย **ควรมี**เนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น รองลงมารายการพุดคุย ที่มีเนื้อหาเช่น สาระความรู้ การเกษตร สุขภาพอนามัย

3.3 เนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย

เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องข่าวสั้น เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจ**ต้องใช้**ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากที่สุด รองลงมาคือการใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเลย ส่วนในระดับควรใช้ได้แก่ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ตามมาด้วยการใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาอะไรก็ได้ ทั่วๆไป

4. ทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยต่อประเด็นต่างๆ ในระดับ “เห็นด้วย” และ “ไม่แน่ใจ” และ “พึงพอใจ”

ทัศนคติ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติ “เห็นด้วย” ต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือและเป็นทางการเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง

ความคิดเห็น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น “ไม่แน่ใจ” ต่อประเด็นปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีรายการที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว และปัจจุบันวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น “เห็นด้วย” ต่อประเด็นปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยดำเนินรายการมาเพียงพอแล้ว

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากสภาพความเป็นจริง มีจำนวนรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพียง 12 รายการจากรายการรวมกันทั้งสิ้นสถานีที่มีรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการจำนวนทั้งสิ้น 158 รายการ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.59 เท่านั้น ดังนั้นสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน (เดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2551) มีบทบาทในการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยน้อยมากต่อประเด็นการใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อประเด็นปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีรายการที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว และปัจจุบันวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่แน่ใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการสำรวจสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวซึ่งไม่พบว่ามีรายการที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยแม้แต่รายการเดียวในช่วงเวลาดังกล่าว

ความพึงพอใจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี “ความพึงพอใจ” เนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลย รองลงมาคือรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุขตลก สนุก น่าติดตาม และรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน (รายการพูดคุยข่าว พุดจาภาษาไทเลย และรายการเพลงลูกทุ่ง เมืองเลย)

เหตุผลของความพึงพอใจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ “พึงพอใจ” รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลย พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความเป็นพวกพ้อง ความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกันของจังหวัดเลย และพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเพราะทำให้เข้าใจง่ายกว่าภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) ตามลำดับ

5. ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

กลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 50.6 และ เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 49.4 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย และเห็นด้วย ดังนี้

1. บางรายการก็ควรเป็นภาษากลาง เพราะอาจมีข่าวสารหรือการสื่อสารที่เป็นภาษาของทางการหรือภาษาราชการเพื่อการสื่อความหมายที่ถูกต้องชัดเจนแต่ควรเป็นภาษากลางเพราะเข้าใจง่ายกว่าเช่นเนื้อหาข่าว
2. มีคนจากภูมิลำเนาอื่นหรือภาคอื่นมาทำงานในพื้นที่ไม่นานนักอาจยังไม่เข้าใจภาษาท้องถิ่น จนกว่าจะมีการเรียนรู้
3. บางรายการมีความสากลในการสื่อสารจึงไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยเลยหมด เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น
4. เนื่องจากมีผู้ฟังหลากหลาย ควรมีบางรายการที่ควรเสนอเป็นภาษากลางเพื่อความเป็นมาตรฐานและเข้าใจความหมายเดียวกัน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรและพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยของผู้ฟังในจังหวัดเลย

ลักษณะทางประชากรของผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการมากที่สุด ใกล้เคียงกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเกษตรกร ทำไร่ ทำนา ทำสวน ทำให้มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นอยู่ในระดับฟังบ้าง นั่นคือ 3-4 วันต่อสัปดาห์ โดยเปิดรับฟังเฉลี่ยน้อยกว่า 1-3 ชั่วโมงต่อวัน และฟังในช่วงเวลากลางวัน ระหว่างหยุดพักเที่ยงมากที่สุด นั่นคือเวลา 12.00-13.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทุกสถานีมีรายการข่าวที่ถ่ายทอดสัญญาณจากส่วนกลาง สอดคล้องกับพฤติกรรมการรับฟังรูปแบบรายการที่ได้รับ ความนิยมสูงสุดคือ รายการข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว (ตารางที่ 4.19) อย่างไรก็ดีตาม ช่วงเช้า (06.00-9.00 น.) ถึงช่วงสาย (09.00 -12.00 น.) และช่วง บ่าย (13.00 -16.00 น.) ถึงช่วงเย็น (16.00 -18.00 น.) เป็นช่วงเวลาที่ทุกสถานีมีความเป็นไปได้ในการผลิตรายการเอง นอกจากนี้การที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการในระดับฟังบ้างอาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ซึ่งเข้ามาแทนที่สื่อวิทยุอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณลักษณะตอบสนองความต้องการของผู้รับสารทั้งภาพและเสียงได้เป็นอย่างดี

2. ความคาดหวังของผู้ฟังในจังหวัดเลยต่อรูปแบบรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย รูปแบบรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย และเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น

รูปแบบรายการที่คาดหวังให้ควรรีใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากที่สุดมีทั้ง รายการที่เน้นความบันเทิงและสาระข่าวสาร ได้แก่รูปแบบรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป และรูปแบบรายการข่าวท้องถิ่น (ตารางที่ 4.20) เมื่อพิจารณารูปแบบรายการที่เน้นความบันเทิงซึ่งได้แก่รูปแบบรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป ประกอบกับรูปแบบรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากที่สุดแล้ว (ตารางที่ 4.21) จะพบว่าได้แก่รูปแบบรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไปเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลย (ตารางที่ 4.22) ในรายการวิทยุท้องถิ่นนั้นอยู่ในระดับที่ต้องใช้มากที่สุดคือ ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องข่าว เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจ โดยเนื้อหาที่เน้นสาระซึ่งได้แก่เนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และเนื้อหาการอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเลยนั้นได้รับความนิยมในระดับรองลงมาตามลำดับ จะเห็นได้ว่ารูปแบบรายการเพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไปนอกจากจะเป็นรูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดหวังให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการแล้วยังเป็นรูปแบบ

รายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นซึ่งได้แก่ เรื่องข่าวสั้น เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเน้นความบันเทิงที่มีสาระสอดแทรกพร้อมกันนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นรายการส่งเสริมการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่ได้รับความนิยม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวฤทธิกรรมกรเปิดรับฟังรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ชอบรับฟังมากที่สุดนั่นคือรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบรับฟังในระดับฟังบ้างมากที่สุดคือ รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.) ของสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz (ตารางที่ 4.18) ซึ่งเป็นรูปแบบรายการเพลงลูกทุ่งสลับกับการพูดคุยและผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการ รองลงมาคือ รายการพูดจาภาษาไทยเลย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.) ซึ่งเป็นรูปแบบรายการข่าวในลักษณะรายการเล่าข่าว/พูดคุย และรายการออนซอนลูกทุ่ง (จันทร์-ศุกร์ เวลา 14.00-15.00) ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz ตามลำดับ โดยรูปแบบรายการพูดคุย ที่มีเนื้อหาเช่น สาระความรู้ การเกษตร สุขภาพอนามัย นี้เป็นรูปแบบรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ควรรีใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเป็นลำดับที่สองรองจากรูปแบบรายการเพลง/พูดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป (ตารางที่ 4.21)

ในส่วนจากรูปแบบรายการที่เน้นสาระข่าวสาร รูปแบบรายการที่ได้รับความนิยมสูงสุดโดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับฟังมากที่สุดคือ รายการข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่นวิเคราะห์ข่าว (ตารางที่ 4.19) สอดคล้องกับรูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการในระดับควรรีใช้มากที่สุดซึ่งได้แก่รูปแบบรายการข่าวท้องถิ่น (ตารางที่ 4.20) ดังนั้นรายการข่าวท้องถิ่นจึงมีแนวโน้มจะเป็นรายการที่เน้นสาระข่าวสารที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่ได้รับความนิยม และเมื่อพิจารณาถึงรูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่นประกอบแล้ว รูปแบบรายการที่เน้นสาระข่าวสารซึ่งได้แก่รูปแบบรายการพูดคุย ที่มีเนื้อหาเช่นข่าว สาระความรู้ การเกษตร สุขภาพ อนามัย และรายการสาระความรู้ทั่วไป (ตารางที่ 4.21) เป็นรูปแบบรายการที่ควรมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื้อหาการอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเลย เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน และสุภาษิตคำพังเพย (ตารางที่ 4.22) นำเสนอในรายการด้วยนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นรายการส่งเสริมการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่ได้รับความนิยมเช่นกัน

3. ทศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี**ทศนคติ**เชิงบวกต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือและเป็นทางการเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง (ตารางที่ 4.23) ทศนคติดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระทำบทบาทส่งเสริมการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุท้องถิ่นที่เป็นสื่อของรัฐโดยเน้นการใช้ภาษาไทยกลางซึ่งถือว่าเป็นภาษามาตรฐานในการสื่อสาร และเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อันเป็นคำจำกัดความส่วนหนึ่งของวิทยุท้องถิ่น (local radio) (กรมประชาสัมพันธ์, 2542) อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี**ความคิดเห็น**ไม่แน่ใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบันต่อประเด็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย และการทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยได้อย่างมากเพียงพอแล้ว แต่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยต่อประเด็นการใช้ภาษาถิ่นดำเนินรายการมากเพียงพอแล้ว (ตารางที่ 4.24) สอดคล้องกับผลการศึกษาพฤติกรรมการรับฟังความพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากที่สุด (ตารางที่ 4.18) ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในระดับฟังบ้างมากที่สุดคือ รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.) ของสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz และรายการพูดจาภาษาไทยเลย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.) ซึ่งเป็นรูปแบบรายการข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นในลักษณะรายการเล่าข่าว/พูดคุย ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz ตามลำดับ อีกทั้งรูปแบบรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดเป็นลำดับที่สองรองจากรูปแบบรายการข่าว (ตารางที่ 4.19) แสดงให้เห็นถึงการเลือกเปิดรับฟังรายการ (Selective Exposure) ตามความสนใจและความต้องการ โดยความบันเทิงเป็นสิ่งที่ผู้ฟังส่วนใหญ่สนใจและต้องการนอกเหนือจากความมีสาระ ข่าวสาร จากรายการในวิทยุ ถึงแม้ว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยเฉลี่ยใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการน้อยก็ตาม (ตารางที่ 4.2)

นอกจากนี้ จากการศึกษาสภาพความเป็นจริงต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยพบว่าไม่มีรายการใดที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นในช่วงที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล เมื่อพิจารณาความคิดเห็น "ไม่แน่ใจ" ต่อประเด็นการทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยได้อย่างเพียงพอแล้วนั้น อาจเนื่องมาจากมีความถี่ในการรับฟังไม่บ่อยคือ 3-4 วันต่อสัปดาห์โดยใช้เวลาฟังน้อยกว่า 1 ชั่วโมงจนถึง 3 ชั่วโมง (ตารางที่ 4.13) และจากประเด็นการถามเกี่ยวกับเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยที่คาดหวังให้ใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่น (ตารางที่ 4.22) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเลือกเนื้อหาที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็น

ของตนเองมากที่สุดนั้นเป็นการทบทวนประเด็นคำถามไปในตัวถึงการทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในปัจจุบันของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นว่าได้กระทำมากเพียงพอแล้วหรือไม่

มีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้ฟังกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจนอกจากเรื่องการใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการเพียงอย่างเดียว ซึ่งได้แก่ความ “พึงพอใจ” ในเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลย และรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในปัจจุบัน โดยปัจจัยด้านผู้ดำเนินรายการ เป็นความพึงพอใจประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเช่นกัน นั่นคือพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุขตลก สนุก น่าติดตาม (ตารางที่ 4.27) ในส่วนของเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลย และรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจมากที่สุด และมากเป็นลำดับที่สามนั้น สอดคล้องกับรูปแบบรายการข่าวท้องถิ่น เป็นรูปแบบรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังในระดับ “ควรใช้” มากที่สุด (ตารางที่ 4.20) ความพึงพอใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลยนี้จึงเกี่ยวข้องกับความ “โครงสร้างแห่งความรู้สึก” (Structure of Feeling) ร่วมกันถึงความเป็นกลุ่มสังคมเดียวกัน เพราะคนแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของวัฒนธรรมภาษาถิ่นต่างมีสิทธิในการใช้ภาษาถิ่นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของตนเอง ซึ่งยังมีความพึงพอใจในการใช้ภาษาถิ่นในเนื้อหาที่ใกล้ตัวด้วยแล้วก็ยังเป็นการตอกย้ำโครงสร้างแห่งความรู้สึกดังกล่าว

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลของความพึงพอใจพบว่าเหตุผลด้านการตระหนักถึงการอนุรักษ์เป็นเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พึงพอใจต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย รายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลย และความรู้สึกถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันของคนจังหวัดเลย เป็นเหตุผลในลำดับต้นๆ พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลย พึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำให้รู้สึกถึงความเป็นพวกพ้อง ความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกันของจังหวัดเลย และพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการเพราะทำให้เข้าใจง่ายกว่าภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความตระหนักในเรื่องการรักษาวัฒนธรรมภาษาถิ่นของคนท้องถิ่นจังหวัดเลยว่าการพูดภาษาถิ่นเลยเป็นตัวเลือกของเหตุผลอันดับแรกของการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย และความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรี ความเป็นพวกพ้อง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ซึ่งมีความหมายอย่างยิ่งต่อความเป็นมนุษย์ในสังคมอันมีวัฒนธรรมที่หลากหลายแตกต่างกันในแต่ละแห่ง โดยภาษา/สำเนียงเป็นตัวอย่งรูปธรรมที่ชัดเจนที่สุด และความหลากหลายในแง่พื้นที่นี้ได้กลายมาเป็น “อัตลักษณ์” อันเป็นต่อม่อของวัฒนธรรมในแต่ละ

แห่ง (กาญจนา แก้วเทพ, 2549 :66) และความเข้าใจที่ง่ายกว่าภาษาถิ่นอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับ การสื่อสารของผู้ที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันย่อมสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจกันมากกว่าคนที่ มีภูมิหลังวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะสังคมของท้องถิ่นแล้ว การใช้สื่อและความพึงพอใจ (Uses & Gratifications) แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและความ ต้องการเฉพาะบุคคลเป็นหลัก (Blumler & Katz, 1974) ซึ่งเกิดจากการใช้สื่อที่ตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้แก่เพื่อเป็นช่องทางให้การอนุรักษ์วัฒนธรรมภาษาถิ่นของท้องถิ่น เพื่อ ยกกระดับวัฒนธรรมของตนเองให้สูงขึ้นโดยแสดงให้เห็นถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรี ความเป็นพวกพ้องเดียวกัน เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พึงพอใจประการหนึ่งคือ ใช้ภาษาถิ่นเลย ดำเนินรายการเพราะทำให้เข้าใจง่ายกว่าภาษาถิ่นอีสานนั้นสอดคล้องกับการเก็บข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์และอภิปรายกลุ่มเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม โดยเหตุผลความเข้าใจมากกว่า ภาษาไทยกลางไม่ถูกเลือก อาจเป็นเพราะระบบการศึกษาที่มีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางและใช้ ภาษาไทยกลางเป็นหลักทำให้กลุ่มตัวอย่างคุ้นเคยมากกว่าภาษาถิ่นอื่น

4. ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดเลย

จากกลุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามข้อคิดเห็นต่อการ ใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากไม่ เห็นด้วย และเห็นด้วยในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วยนั้นแสดงให้เห็นว่าคน ท้องถิ่นจังหวัดเลยมีความใจกว้างและเข้าอกเข้าใจผู้ที่มีภูมิหลังวัฒนธรรมทางภาษาที่แตกต่างจาก ตนเองที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นร่วมกันกับตนเอง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยนั้นพอใจให้ใช้ภาษาถิ่น อื่นได้บ้างแต่ไม่ต้องการให้ใช้ภาษาถิ่นอื่นหมด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการ ดังนี้

1. เนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย ได้แก่คำศัพท์ภาษาถิ่นเลย ประวัติคำ สำเนียงและคำศัพท์ที่อาจแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด เป็นต้น การแลกเปลี่ยนและภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น

2. รายการที่เน้นความบันเทิง สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นควรใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการในรูปแบบรายการเพลงลูกทุ่งและรายการพุดคุย โดยต้องแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นในเรื่องข่าวสั้น เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และคติสอนใจซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว และใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นนำเสนอในเนื้อหาดังกล่าว

3. รายการที่เน้นสาระข่าวสาร สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นควรใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นในรูปแบบรายการข่าวที่มีลักษณะเป็นการพุดคุย และรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระความรู้ทั่วไป เช่นการเกษตร สุขภาพอนามัย ในรูปแบบรายการที่รวมการจัดรายการหลายๆ รูปแบบเข้าด้วยกัน มีความหลากหลาย เช่นพุดคุยกับผู้ฟังโดยตรงสลับกับสัมภาษณ์ และสนทนากับแขกรับเชิญ โดยต้องแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น และใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นนำเสนอในเนื้อหาดังกล่าว

4. เวลาที่ออกอากาศ เวลาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับฟังมากที่สุดคือช่วงเวลากลางวัน 12.00-13.00 น. และช่วงเวลาเช้า 06.00-09.00 น. โดยเป็นช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์รายการประเภทข่าว ซึ่งเป็นรายการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด อย่างไรก็ตามช่วงเวลากลางวันของทุกสถานีเป็นช่วงถ่ายทอดข่าวจากส่วนกลาง โดยในช่วงเช้าเป็นช่วงที่ทุกสถานีสามารถผลิตรายการบางส่วนเองได้ ดังนั้นสถานีที่ไม่มีรายการที่ใช้ภาษาถิ่นควรผลิตรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยอยู่ในรูปแบบรายการข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นในช่วงเวลาเช้า 06.00-09.00 น. ซึ่งเป็นเวลาก่อนทำงานของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการเพลงลูกทุ่งและพุดคุยซึ่งเน้นความบันเทิงในช่วงสาย (09.00-12.00) หรือช่วงบ่าย (13.00-16.00) ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับฟังในระดับรองลงมาตามลำดับ ส่วนสถานีที่มีเวลาออกอากาศรายการต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาว เช่นสถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz ซึ่งมีระยะเวลาออกอากาศยาวนานกว่าสามชั่วโมงครึ่ง ได้แก่รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.) ควรแบ่งย่อยช่วงเวลาออกอากาศให้สั้นลง และกระจายอยู่ในช่วงเวลาอื่น เช่นช่วงสาย ช่วงบ่าย หรือช่วงค่ำเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ผู้ฟังหลากหลายกลุ่มสามารถเข้าถึงรายการได้มากยิ่งขึ้น ขณะที่รายการที่มีช่วงเวลาออกอากาศสั้นแต่ได้รับความนิยมมาก ได้แก่รายการพุดจาภาษาไทยเลย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.) ซึ่งเป็นรูปแบบรายการข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นในลักษณะรายการเล่าข่าว/พุดคุย ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz ควรขยายวันและเวลาออกอากาศให้มากขึ้น

5. ผู้ดำเนินรายการ ข้อจำกัดด้านบุคลากรผู้ดำเนินรายการซึ่งไม่ใช่คนท้องถิ่นเป็นเหตุผลสำคัญในการไม่ใช้ภาษาถิ่นเลยเนนรายการ สถานีวิทยุท้องถิ่นควรส่งเสริมผู้ดำเนินรายการที่เป็นคนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทให้สามารถใช้ภาษาถิ่นเลยในการดำเนินรายการ และ/หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการ เพราะการใช้ภาษาถิ่นดำเนินรายการทำให้มีคนฟังรายการจากสถานีเพิ่มมากขึ้น (จิราภรณ์ นิยมตรง, สัมภาษณ์) และจากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนรู้ภาษาถิ่นจากครอบครัวดังนั้นหากยกครอบครัวเข้าไปอยู่ในรายการวิทยุได้โดยที่ผู้ดำเนินรายการเป็นคนท้องถิ่นเสมือนญาติผู้ใหญ่หรือพี่น้องที่มีความใกล้ชิด เคารพนับถือหรือ มีความเป็นกันเองในการพูดคุย นำเสนอเนื้อหาได้ทั้งสาระบันเทิงและข่าวสาร มีทักษะการนำเสนอได้ดี ก็จะเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยซึ่งผู้ดำเนินรายการนี้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีต่อเหตุผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างรองลงมาจากรื่องการใช้ภาษาถิ่นเลยเพียงอย่างเดียว

6. สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ควรร่วมมือกับสำนักงานวัฒนธรรมของจังหวัด และภาคส่วนอื่นๆ เช่นโรงเรียน สถานศึกษา ในการผลิตรายการอาจเป็นความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสาร เนื้อหาการอนุรักษ์ ตลอดจนบุคลากรที่มีความรู้ ความตั้งใจซึ่งอาจเป็นคนท้องถิ่นที่มีความชำนาญในการพูดภาษาถิ่นเลย หรือความร่วมมือด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ อันจะเป็นการส่งเสริมบทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมภาษาถิ่นของสถานี

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษารูปแบบและเนื้อหาเพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการให้สอดคล้องกับบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยนั้น ผู้วิจัยจัดประเภทรายการตามงานวิจัยที่ได้เคยศึกษารายการเกี่ยวกับวิทยุท้องถิ่นไว้แล้ว โดยไม่ได้จัดประเภทตามรายการที่ได้เก็บข้อมูลเองจึงควรมีการศึกษาโดยการจัดรูปแบบรายการ และเนื้อหาตามข้อมูลที่เก็บได้จริง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2539.
- กาญจนา แก้วเทพ. ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอดิชั่นเพรส โปรดักส์, 2544.
- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศาลาแดง, 2545.
- กาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีสื่อสารตามทัศนะของสำนักหน้าที่นิยม. ปรัชญานิตยศาสตร์ และทฤษฎีการสื่อสาร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.
- กาญจนา แก้วเทพ. อนาคตอันเรืองรองของสื่อพื้นบ้านเพื่อการพัฒนา. ในกาญจนา แก้วเทพ. ปฐมบทแห่งองค์ความรู้เรื่องสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. วิถุชุมชน: คลื่นหนุนการสร้างพลังให้ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.), 2549
- จิราภรณ์ นิยมตรง. นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ. สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2553.
- ชาลิสมา มากแผ่นดินทอง. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน, วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- เธียรชัย อิศรเดช. สื่อพื้นบ้านเป็นดังต้นไม้. ในกาญจนา แก้วเทพ. ปฐมบทแห่งองค์ความรู้เรื่องสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- เธียรชัย อิศรเดช. สังคมพื้นบ้านกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม. ในกาญจนา แก้วเทพ. ปฐมบทแห่งองค์ความรู้เรื่องสื่อพื้นบ้านสื่อสารสุข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- ทิวพร แสนเมืองชิน. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านรายการวิทยุชุมชน สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ประชาสัมพันธ์, กรม. กฎหมาย ระเบียบ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์, กรุงเทพมหานคร:

- กรมประชาสัมพันธ์, 2542.(อัดสำเนา)
- นาฏยา เสวกแก้ว. บทบาทของวิทยุท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ประยูทธ วรรณอุดม. บทบาทและการดำเนินกลยุทธ์ของสื่อมวลชนเพื่อการส่งเสริม 'หมอลำ', วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. การสื่อสารต่างวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542
- รัฐนิตี รอดเจริญ. การเปิดรับ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ จากการรับฟังรายการวิทยุชุมชนตำบลเขาทอง ของผู้ฟังในเขตตำบลเขาทอง จังหวัดนครสวรรค์, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, การสื่อสารภาครัฐและเอกชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548
- วีระพงษ์ พลนิกรกิจ. ปัจจัยเชิงโครงสร้างของสถานีวิทยุท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่กำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- วีระพงษ์ พลนิกรกิจ และหนึ่งฤทัย ขอผลกลาง. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทและหน้าที่ของนักจัดรายการวิทยุในจังหวัดนครราชสีมา, รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2542.
- วีระวรรณ ยังกิจการ. การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา "รายการวิทยุเพื่อชุมชน"ของจังหวัดน่าน, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545
- วีระพงษ์ พลนิกรกิจ เสกสรร พรหมพิทักษ์ และนิภากร กำจรเมฆกุล. แนวทางการพัฒนาวิทยุชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์. ชุดโครงการ การสื่อสารเพื่อชุมชน, กรุงเทพฯ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว), 2545.
- วัฒนธรรม, กระทรวง. รายงานการประชุมสัมมนาภาษาถิ่นกับภาษาไทย & ภาค วัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงวัฒนธรรม, 2550. (อัดสำเนา)

- สุธีรา เฝ้าโกศลติศย์. การศึกษาความคิดเห็นของคนเชื้อสายมอญ เกี่ยวกับบทบาทของสื่อบุคคล สื่อประเพณี และสื่อมวลชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญเกาะเกร็ด ปากลัด และบางกระดี่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. การพัฒนาสื่อพื้นบ้าน: กรณีภาษาเขมรถิ่นไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- สัมฤทธิ์ สุภามา. ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเลย. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเลย. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2550.
- อนุศักดิ์ ชันทสิทธิ์. การนำเสนอภูมิปัญญาล้านนาของสื่อมวลชนท้องถิ่นจังหวัดพะเยา, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อุดม พรประเสริฐ. ภาษากับสังคม . กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2546.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ. สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2547.
- อังคณา พรหมรักษา. ศักยภาพของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นในจังหวัดกาฬสินธุ์กับบทบาทด้านการพัฒนาคนและสังคม, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ภาษาอังกฤษ

- Blumler, J.G. & Katz, E. (eds.) The Uses of Mass Communications. London: SagePublications, 1974.
- Klapper, Joseph. T. Reinforcement, Minor Change, and Related Phenomenon. The Effects of The Mass Communication, Glencoe, Illinois: The Free Press, 1960.
- McQuail, Denis. Mass communication theory: an introduction. 3rd ed. London: Sage. Publications, 1994.
- Seah Chiang Nee. Please....allow some dialect use. The Sunday Star. (22 Jan 2006) :6
Trends in Media Exposure and Dialect Preferences Among Northeast Villagers In the 16-to-45/49 Age Range. USIS Research Office. 29 July 1968. Bangkok: USIS, 1968. (Mimeographed)

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง “ทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษา
ถิ่นเลย
ของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย”

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ฟังต่อรูปแบบ และเนื้อหารายการที่ใช้ภาษาถิ่น
เลยดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการ
อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียง
ท้องถิ่นจังหวัดเลย

กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านในทุกข้อ
หรือเติมข้อความ

ในช่องว่างที่ให้ระบุ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

1. เพศ

1. เพศชาย
 2. เพศหญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 18 ปี
 2. 18-29 ปี
 3. 30-39 ปี
 4. 40-49 ปี
 5. 50-59 ปี
 6. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1. ไม่เคยเข้าโรงเรียน
- 2. ไม่เคยเข้าโรงเรียนแต่อ่านออกเขียนได้
- 3. จบป. 4 เดิม หรือ ป.6
- 4. จบป. 7 หรือ ม.ศ. 3 เดิม หรือมัธยมศึกษาตอนต้น
- 5. จบ ม.ศ. 5 หรือ ม.8 เดิม หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช., ปวท.
- 6. จบอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า
- 7. จบอนุปริญญาตรี, ปวส.
- 8. จบปริญญาตรี
- 9. จบสูงกว่าปริญญาตรี
- 10. นักธรรมชาติวิทยาหรือการศึกษาทางศาสนา
- 11. อื่นๆ (ระบุ.....)

4. อาชีพ

- 1. แม่บ้าน
- 2. ว่างงาน
- 3. ทำไร่, ทำนา, ทำสวน
- 4. นักเรียน/นักศึกษา
- 5. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 6. ลูกจ้างประจำ
- 7. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 8. รับจ้างทั่วไป
- 9. อื่นๆ (ระบุ.....)

5. รายได้ต่อปี

- 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อปี
- 2. 10,000-20,000 บาท ต่อปี
- 3. 20,000-30,000 บาท ต่อปี
- 4. 30,000-40,000 บาท ต่อปี
- 5. มากกว่า 40,000 บาท ต่อปี

6. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน
- 1. จังหวัดเลย อำเภอ_____
 - 2. จังหวัดอื่นๆ (โปรดระบุ)_____
7. ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และที่อื่นๆ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
- 1. ถิ่นเลย (ไทเลย)
 - 2. ถิ่นอีสาน (ไทใต้)
 - 3. ไทยกลาง
 - 4. ถิ่นเลย (ไทเลย) และไทยกลาง
 - 5. ผสมทุกภาษา (ถิ่นเลย ถิ่นอีสาน และไทยกลาง)
 - 6. ภาษาใต้
 - 7. ภาษาเหนือ
8. ท่านได้เรียนรู้ภาษาถิ่นเลยจาก
- 1. ครอบครัว
 - 2. เพื่อน
 - 3. โรงเรียน
 - 4. ไม่ได้พูดภาษาถิ่นเลย

ตอนที่ 2. พฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

9. ท่านรับฟังรายการจากวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย
- 1. ฟังทุกวัน
 - 2. ฟังบ่อย (5-6 วัน/สัปดาห์)
 - 3. ฟังบ้าง (3-4 วัน/สัปดาห์)
 - 4. ไม่ค่อยได้ฟัง (1-2 วัน/สัปดาห์)
10. ในแต่ละวันท่านรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยเฉลี่ยกี่ชั่วโมง
- 1. น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ต่อวัน
 - 2. 1-3 ชั่วโมง ต่อวัน
 - 3. 4-6 ชั่วโมง ต่อวัน
 - 4. 7-10 ชั่วโมง ต่อวัน
 - 5. มากกว่า 10 ชั่วโมง ต่อวัน

11. ท่านรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยในช่วงเวลาใดบ้าง

- 1. เช้ามีด (04.00-06.00 น.)
- 2. เช้า (06.00 -09.00 น.)
- 3. สาย (09.00 -12.00 น.)
- 4. กลางวัน (12.00 -13.00 น.)
- 5. บ่าย (13.00 -16.00 น.)
- 6. เย็น (16.00 -18.00 น.)
- 7. ค่ำ (18.00 - 21.00 น.)
- 8. ดึก (21.00 – 24.00 น.)
- 4. ทุกช่วง (05.00-24.00 น.)

12. ท่านมีรูปแบบในการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยอย่างไร

- 1. ฟังคนเดียว
- 2. ฟังร่วมกับคนในครอบครัว
- 3. ฟังร่วมกับผู้อื่น (เพื่อนบ้าน/เพื่อนร่วมงาน)
- 4. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

13. โดยปกติท่านรับฟังรายการวิทยุท้องถิ่นจังหวัดเลยในลักษณะใด

- 1. ฟังรายการเพียงอย่างเดียว
- 2. ฟังไปด้วยทำงานไปด้วย
- 3. ฟังผ่านๆ/ เปิดทิ้งไว้เป็นเพื่อน
- 4. อื่นๆ โปรดระบุ _____

14. ท่านเปิดรับฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยสถานีใดบ้าง

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่

1340 KHz

- ฟังบ่อย
- ฟังบ้าง
- ไม่เคยฟัง

2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม.FM

ความถี่ 95.25 MHz

- ฟังบ่อย
- ฟังบ้าง
- ไม่เคยฟัง

3. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.0 MHz

- ฟังบ่อย
- ฟังบ้าง
- ไม่เคยฟัง

4. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 92.5 MHz

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

5. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

6. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

15. ท่านชอบฟังรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยรายการใดมากที่สุด (ตอบได้มากกว่าหนึ่งรายการ)

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz

1. รายการพูดจาภาษาไทย (เสาร์ เวลา 06.00-06.30 น.)

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

2. รายการออนซอนลูกทุ่ง (จันทร์-ศุกร์ เวลา 14.00-15.00)

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.0 MHz

3. รายการ อสม. พบประชาชน (จันทร์ เวลา 21.30 - 22.00 น.)

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

4. รายการ อบต. ศรีสองรักพบประชาชน (เสาร์ เวลา 21.30 - 22.00 น.)

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 100.0 MHz

5. รายการลูกทุ่งเมืองเลย (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.35-12.00 น.)

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบเอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz
ทดลองส่งกระจายเสียง ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz

6. คู่ย์ข่าวชาวบ้าน (จันทร์-ศุกร์ เวลา 06.30-07.00)

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

7. ลูกทุ่งชายแดน (จันทร์-ศุกร์ เวลา 11.10-12.00 น.)

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

8. สารบันเทิง (เสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.10-11.00 น.)

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

9. เพลงดังฟังสบาย (เสาร์ เวลา 11.10-12.00)

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

10. ปจว.พบประชาชน (พฤหัสบดี เวลา 14.10-14.30 น.)

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

11. ลูกทุ่งบันเทิง (จันทร์-พุธ-ศุกร์ เวลา 15.00-16.00)

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

12. มาตามนัด (จันทร์-ศุกร์ เวลา 22.00-23.00 น.)

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

16. ท่านชอบฟังรายการรูปแบบใดมากที่สุด

1. ข่าว/ข่าวประจำวัน/ข่าวท้องถิ่น/วิเคราะห์ข่าว เช่นรายการข่าวต้นชั่วโมง รายการคว่ำข่าวมาคุย

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

2. สารคดีสั้น เช่นรายการปราชญ์เพื่อแผ่นดิน

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

3. สารความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น เช่นรายการอสม. พบประชาชน

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

4. เพลง/พูดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่น รายการลูกทุ่งเมืองเลย รายการเฮฮาประชาดนตรี

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

5. ธรรมะ เช่นรายการธรรมะรับอรุณ

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

6. สนทนา เช่นรายการรัฐสภาของเรา รายการเพื่อนวัยเรียน

- ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

7. แฉงข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการ เช่นรายการสหกรณ์พบประชาชน รายการสถิติเพื่อประชาชน

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

8. สาระความรู้ทั่วไป เช่นรายการสาระเกี่ยวกับการเกษตร

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

9. สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ เช่นการรณรงค์สวมหมวกกันน็อก
เรือนจำจังหวัดเลยปล่อยตัวผู้ต้องขัง

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

10. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ฟังบ่อย ฟังบ้าง ไม่เคยฟัง

ตอนที่ 3 รูปแบบรายการและเนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่นที่ท่าน
คาดหวังให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลยในรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

17. รูปแบบรายการประเภทใดที่ท่านชอบให้มีการใช้ภาษาถิ่นเลย

1. รายการข่าว

1.1 ข่าวประจำวัน เช่น รายการข่าวและรายงานอากาศจากกรม

ประชาสัมพันธ์ ข่าวต้นชั่วโมง

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

1.2 ข่าวท้องถิ่น เช่น เมืองเลยรอบสัปดาห์

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

1.3 วิเคราะห์ข่าว เช่นรายการข่าวสารและการเมือง

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

2. สารคดีสั้น

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

3. สาระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น เช่นรายการมนุษยศาสตร์ราชภัฏ

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

4. เพลง/พุดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่นรายการเพลงดังในอดีต ลูกทุ่งเมืองเลย

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

5. ธรรมะ เช่นรายการธรรมะรับอรุณ

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

6. แจ้งข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับองค์กรผู้ผลิตรายการ เช่น รายการสรรพยากรพบ

ประชาชน

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

7. สาระความรู้ทั่วไป เช่นรายการวัฒนธรรมสัมพันธ์

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

8. สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ เช่น การโฆษณาสินค้า การเลือกตั้งของท้องถิ่น การรณรงค์สวมหมวกกันน็อค

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

9. รายการความรู้และการศึกษา เช่น รายการเรียนภาษาอังกฤษจากเพลง

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

10. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

18. รูปแบบรายการใดที่ท่านคาดหวังให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย

1. รายการพูดคุย เช่น รายการข่าวท้องถิ่น รายการคุยข่าวชาวบ้าน

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

2. สารคดีสั้น เช่น

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

3. สาระความรู้และบริการชุมชนท้องถิ่น เช่นรายการสารพัดสาระ สารหน้ารู้สู่

ชุมชน

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

4. เพลง/พูดคุย/เกร็ดความรู้ทั่วไป เช่นรายการเพลงดังในอดีต ลูกทุ่งเมืองเลย

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

5. สาระความรู้ทั่วไป เช่นรายการวัฒนธรรมสัมพันธ์

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

6. สปอตโฆษณา/รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ เช่น ประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม

สัมพันธ์ การรณรงค์พูดภาษาถิ่นเลย

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

7. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ควรมี ต้องมี ไม่จำเป็นต้องมี

19. เนื้อหาการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยในรายการวิทยุท้องถิ่นท่านชอบให้เป็นแบบใดบ้าง

1. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาอะไรก็ได้ ทั่วๆไป

ควรใช้ ต้องใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้

2. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเลย

ควรใช้ ต้องใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้

3. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น

ควรใช้ ต้องใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้

4. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ควรใช้ ต้องใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้

5. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับนิทาน และสุภาษิตคำพังเพย

ควรใช้ ต้องใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้

6. ใช้ภาษาถิ่นเลยในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องขำขัน เรื่องเล่าพื้นบ้าน ที่ให้แง่คิด และ

คติสอนใจ

ควรใช้ ต้องใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้

7. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4. เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

4.1 ทัศนคติของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ข้อความ	ทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20. การใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น มีความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทยกลาง	☐	☐	☐	☐	☐
21. การใช้ภาษาถิ่นเลยในวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น มีความเป็นทางการเช่นเดียวกับการใช้ภาษาไทย กลาง	☐	☐	☐	☐	☐

4.2 ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
22. ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินรายการมากเพียงพอแล้ว	☐	☐	☐	☐	☐
23. ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีรายการที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว	☐	☐	☐	☐	☐
24. ปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากเพียงพอแล้ว	☐	☐	☐	☐	☐

25. สถานีที่ท่านคิดว่าทำหน้าที่อนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยมากที่สุดคือ

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอด่านซ้าย ระบบ เอ.เอ็ม. AM ความถี่ 909 MHz ทดลองส่งกระจายเสียงระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 90.25 MHz
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเลย ระบบ เอฟ.เอ็ม. FM ความถี่ 95.25 MHz
3. สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 90.0 MHz
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 ระบบ FM ความถี่ 92.5 MHz
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การ อสมท. จังหวัดเลย ระบบ FM ความถี่ 100.0 MHz
6. ไม่แน่ใจ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ความพึงพอใจของผู้ฟังต่อบทบาทการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลยของวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

4.2.1 ความพึงพอใจรายการ

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	พึงพอใจ อย่างยิ่ง	พึงพอใจ	ไม่แน่ใจ	ไม่พึงพอใจ	ไม่พึงพอใจ อย่างยิ่ง
26. ปัจจุบันนี้ท่านพึงพอใจรูปแบบการนำเสนอรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย	☐	☐	☐	☐	☐
27. ปัจจุบันนี้ท่านพึงพอใจเนื้อหาของรายการที่ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาถิ่นเลยนำเสนอรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย	☐	☐	☐	☐	☐
28. ท่านพึงพอใจเนื้อหาของรายการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเลยโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นเลย	☐	☐	☐	☐	☐

4.2.1 ความพึงพอใจผู้ดำเนินรายการ

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	พึงพอใจ อย่างยิ่ง	พึงพอใจ	ไม่แน่ใจ	ไม่พึงพอใจ	ไม่พึงพอใจ อย่างยิ่ง
29. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีความสามารถในการนำเสนอรายการได้ดี มีมุกตลก สนุก น่าติดตาม	☐	☐	☐	☐	☐
30. ท่านพึงพอใจรายการที่ผู้ดำเนินรายการพูดคุยเป็นภาษาไทยกลาง สลับกับภาษาถิ่นเลยและถิ่นอีสาน (ไทใต้)	☐	☐	☐	☐	☐
31. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาถิ่นใดก็ตามที่ผู้ดำเนินรายการมีทักษะการใช้ภาษาดีเช่นพูดชัดถ้อยชัดคำเมื่อพูดภาษาไทยกลางไม่พูดเพี้ยนหรือไม่ใช้คำไทยกลางผสมเมื่อพูดภาษาถิ่น	☐	☐	☐	☐	☐

4.2.2 เหตุผลของความพึงพอใจ

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	พึงพอใจ อย่างยิ่ง	พึงพอใจ	ไม่แน่ใจ	ไม่พึงพอใจ	ไม่พึงพอใจ อย่างยิ่ง
32. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการ รายการเพราะทำให้ท่านเข้าใจง่ายกว่าภาษาถิ่น อีสาน (ไทใต้)	☐	☐	☐	☐	☐
33. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการ รายการเพราะทำให้ท่านเข้าใจง่ายกว่าภาษาไทย กลาง	☐	☐	☐	☐	☐
34. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะ เป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเลย	☐	☐	☐	☐	☐
35. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลย สลับกับ ภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) และภาษาไทยกลางเพราะ แสดงถึงความสามารถของนักจัดรายการในการ สื่อสารกับผู้ฟังที่ใช้ภาษาถิ่นแตกต่างกัน	☐	☐	☐	☐	☐
36. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยสลับกับ ภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้) และภาษาไทยกลางเพราะ ผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลยมีภูมิสำเนา และใช้ภาษาถิ่นแตกต่างกัน	☐	☐	☐	☐	☐
37. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำ ให้ท่านรู้สึกถึงความเป็นพวกพ้อง ความเป็นคน ท้องถิ่นเดียวกันของคนจังหวัดเลย	☐	☐	☐	☐	☐
38. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยเพราะทำ ให้ท่านรู้สึกถึงความมีตัวตน ความภาคภูมิใจในศักดิ์ ศรีของความเป็นคนท้องถิ่นจังหวัดเลย	☐	☐	☐	☐	☐
39. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการ รายการเพราะทำให้ท่านมั่นใจในการพูดคุยกับผู้ ดำเนินรายการ	☐	☐	☐	☐	☐
40. ท่านพึงพอใจรายการที่ใช้ภาษาถิ่นเลยดำเนินการ รายการเพราะมีความเป็นกันเองทำให้ท่านอยากมี ส่วนร่วมในรายการ	☐	☐	☐	☐	☐

41. ภาษาที่ท่านพึงพอใจในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดเลย

1. ภาษาถิ่นเลย (ไทเลย)
2. ภาษาถิ่นอีสาน (ไทใต้)
3. ภาษาไทยกลาง

ตอนที่5 ข้อคิดเห็นต่อการใช้ภาษาถิ่นเลยให้หมดในรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น

42. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ทุกรายการควรพูดภาษาถิ่นเลยให้หมด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

เพราะ.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเปรมสิริ ภูโกลโคย เกิดวันที่ 1 พฤษภาคม 2517 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ เมื่อปี 2538 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทคณะนิเทศศาสตร์ สาขาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2549 ปัจจุบันเป็นข้าราชการพลเรือน สังกัดกองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย